

VIGRED

»VIGRED«, ženski list z Modno in Krojno ter Vzorčno prilogo. — Izhaja vsak mesec. — Naročnina znaša Din 25.—, z mesečno prilogo Din 50.—. Če se naroči 20 izvodov (brez priloge) pod enim naslovom, le Din 20.—. Za inozemstvo Din 32.—, s prilogo Din 64.—.

Izdaja konzorcij »Vigredi« (Vida Masič) v Ljubljani, Masarykova c. 12. Uredništvo (odgovorna urednica. Zora Poženel) in upravništvo Masarykova cesta 12, Vzajemna zavarovalnica. Telef. št. 3519. Tiska Misijonska tiskarna v Grobljah. Za tiskarno odgovarja A. Trontelj C. M.

Sklep uredništva 10. dan prejšnjega meseca. Rokopisov uredništvo ne vrača, nenaročenih prispevkov ne honorira.

Rokopisi in vsi dopisi, ki se tičejo vsebine lista, naj se naslove na uredništvo, vsi dopisi glede priloge na upravo. Naročila, reklamacije in naročnino sprejema uprava »Vigredi«. Uredništvo in uprava: Masarykova c. 12.

V S E B I N A :

Na Brezje! — Binkoštni pogovor z Bogom. (J. Pajman). — Tereza Ratti (A. L.) — Mati (Dr. I. Česnik). — Žena v glasbi (V. I. R.). — Zaposlitev žene (M. Valant). — Trnje (F. J.). — Izlet američanskih Slovencev v domovino (La). — Mednarodni mladinski tabor v Ljubljani (I. P.). — Deklica na tuje gre ... Žena v svetu. — Iz domačih krogov. V naših domovih.

V zalogi Vigredi dobe naročnice: Mati vzgojiteljica din 16.—, Med pomladjo in poletjem din 10.—, Henoh Arden din 8.—, Kuhaj varčno in dobro din 3.—, Praktični nasveti gospodinji din 3.—, Predavanje soc. tečaja din 10.—

Do 5% se Vam obrestujejo prihranki, ki jih naložite pri nas.

Pred zločinci je zavarovan denar, ki se vloži pri nas.

10.000 vlagateljev vlaga pri nas.

Mislite na bodočnost in začnite vlagati tudi Vi.

Za vse naše obveznosti jamči z vsem premoženjem in davčno močjo Dravska banovina.

**Hranilnica Dravske
banovine** (prej Kranjska hranilnica)

Ljubljana
centrala

Kočevje
ekspozitura

VIGRED

ŽENSKI LIST

LETO 1938

juniј št. 6

Na Brezje!

Še bodo odmevali zmagoslavni spevi z junijskega mladinskega tabora, ko se bodo slovenska katoliška dekleta že odpravljala na svoj dan — na *dekliški zbor pri Materi božji na Brezjah, dne 24. julija 1938.*

Mladinski tabor v Ljubljani bo zbral katoliške fante in dekleta v bratski slogi z drugimi narodi, dekliški dan na Brezjah pa bo združil vse, kar je med slovenskim dekleti poštenega in vernega okrog Marije Pomagaj.

Mladinski dnevi v Ljubljani bodo dokazali moč katoliške prosvetne in telovadne organizacije, tabor katoliških deklet na Brezjah pa bo razodel lepoto nepokvarjenega dekleštva in vernost slovenskih deklet.

Dnevi v Ljubljani bodo doživeli nedvomen uspeh v zunanosti, dan na Brezjah naj ima težišče v notranji verski razgibanosti naših deklet in naj zastavi program za versko razgibano delavnost vseh slovenskih katoliških organizacij v naslednjem letu.

Iz teh razlogov so se organizacije Katoliške akcije za dekleta, Marijinih družb in Vodstva dekliških krožkov v Ljubljani odločile, skupno povabiti na velik dekliški tabor vsa poštena in verna slovenska dekleta, tista, ki niso organizirana v nobeni omenjenih družb.

Primernejšega kraja kot naše Brezje si za tako priliko res niso mogle izbrati. Ali ne pohiti vsako verno dekle pri nas vsaj enkrat na leto pred milostipolno podobo na Brezjah? Ali ne bo vsaka letos za romarski dan izbrala 24. julij?

Vsi so že zborovali na Brezjah, slovenska dekleta brez razlike stanov in organizacij še nikoli. In vendar si imajo prav v dobi ponižanja ženske časti, zapostavljanja dekliških vrednot, odrivanja poduhovljenja zase in za ves katoliški slovenski narod mnogo povedati...

Dekleta! Pridite na mladinski tabor v Ljubljani! Pridite pa prav gotovo vse na Brezje, v nedeljo 24. julija! Uredite svoje poletno delo tako, da boste mogle priti. Vse, ki boste na počitnicah, ne pozabite, da se 24. julija vidimo na Brezjah. Vsi drugi izleti in tabori morajo 24. julija odpasti,

da bodo slov. kat. dekleta mogla porovati na Brezje. Ves slovenski narod bo ta dan prisluhnil, kako bo zboroval njegov dekliški cvet pri Mariji, nebeški Kraljici Slovencev. Ves narod se bo ta dan tudi sklonil v spoštovanju do deklet, ki hočejo močno sodelovati v pripravi za njegovo lepšo, katoliško bodočnost.

Dekleta! 24. julij je naš dan na Brezjah!

Priljubljeni odbor.

J. Pajman:

Binkoštni pogovor z Bogom

Pridi, Sveti Duh...!

Duha modrosti Te prosimo predvsem, ker vemo, da je vsa skrivnost tolikih porazov pravičnih na zemlji prav v tem, da je človek lahko zelo kreposten, ni pa moder. Ne zadostuje mu luč in gorečnost, ni dosti da je delaven ter z neodoljivim elanom začenja plemenite stvari. Svoje moči je treba voditi, znati je treba čakati ter razločevati uro in čas.

Tega daru modrosti pa Te prosimo tudi za voditelje narodov. O Bog, razjasni in vodi Ti sam vse one, ki si med seboj dele težka bremena vladanja narodov! Če bi Tvoja modrost vedno razsvetljevala zborovanja, kjer se odločujejo usode narodov, koliko boleti bi bilo prihranjene!

Nadalje Te prosimo duha učenosti, danes v tej veliki zmedi raznih mnenj! Daj, da ostanemo zvesti resnicam, ki si nam jih Ti sam razodel!

Duha razumnosti: so duše, katerim je v veri vse luč, drugim vse senca in tema. Vemo, da je znanost tu brez moči, da genij tu izgubi svojo pravico. Daj nam, o Gospod, blažene jasnosti, mirne gotovosti!

Dar sveta! O da bi ta odvrnil od naših nemirnih duš vse prenaple sklepe, odločitve, katere bi potem morali obžalovati in objekovati! »Velelike misli pridejo iz srca, velika jasnost iz dobrotljivosti«, praviš Ti nam.

Dar moči: — O Gospod, da končamo svojo pot, da med potjo prestopimo krvave boje, nam daj, Te prosimo, dar moči! V urah slabosti, v pretresih in porazih, o Gospod, nas ne zapusti! Ko nas tare groza, nikar ne dopusti, da zavržemo svoje orožje! Tudi ko naše življenje ne bo imelo več ponosne hoje, vesele zmage, naj bo vsaj še junaški pohod zadnje straže! In v strašnih urah malodušnosti, daj nam Svojo roko, podpiraj, vodi, nas!

Končno, o Gospod, daj nam duha pobožnosti, duha ljubezni do Tebe, tistega daru, da bomo v Tebi našli vse veselje vse življenje in vso tolažbo! Daj, da v Tvojem strahu živimo in izvršimo svojo življenjsko nalogo!

**PORAVNAJTE NAROČNINO, DA NE BO TREBA USTAVITI
VIGREDI!**

Božje srce

Plašno potrkam na Božje srce,
v strahu šibe se kolena,
Ono, bogato ljubezni morje, —
jaz, pa le revna sem pena.

Usmiljen je vrata odprl Pastir,
dušo mi luč je objela.
Vso jo napolnil je čudežni mir,
v Božje srce je strmela ...

L. A.:

TEREZA RATTI

Naš stari pregovor pravi: »Na otrocih spoznamo starše«. Za mater našega sv. očeta res tudi nimamo drugega, kakor to in to nam lahko zadošča. Ne vemo niti njenih rojstnih podatkov točno, mi, ki smo daleč od njene ožje domovine. Prvi podatek, ki ga zasledimo in ki je za nas in njo najčastnejši datum, je 31. maj 1857, ko je svojemu možu Frančišku darovala sinčka, ki je prihodnji dan pri sv. krstu prejel ime Ahil. Že ti drobni podatki nam nudijo vpogled v preprosto, a globoko verno življenje družine tkalca Frančiška Ratti v malem mestecu Desio v milanski nadškofiji. Če bi si bila tedaj pobožna mati zastavila vprašanje, kakor si ga zastavljajo navadno matere: »Kaj bo iz tega mojega otroka?«, nikoli ne bi verjela, če bi ji kdo prerokoval njegovo tako sijajno bodočnost: da bo v Rimu, kjer je njegov krstni patron zelo čiščen kot sv. mučenik, čez vrsto let zasedel stol sv. Petra, bi se bila zgrozila nad nerazumljivo častjo, ki jo pripravlja Bog zemski materi.

Vendar, ali ni največje priznanje in največja zahvala in pohvala za njo, da je brez vsake slutnje o velikih božjih načrtih, ki jih ima Bog z njenim sinom, vzgojila prav tega svojega sina tako, da je bil povsem zrel za velike načrte božje previdnosti?

Ona je učila sedanjega učenika katoliške Cerkve prvih otroških molitvic, ona mu je vcepila prve nauke sv. vere, katere on po božji previdnosti varuje vsake zmote. Ona ga je pripravljala na prejem sv. zakramentov, ona ga vodila k Bogu in v življenje.

Zato se je je oklenil z vso svojo detinsko ljubeznijo in globokim spoštovanjem in hvaležnostjo. To je razvidno iz drobnih črt njegovega življenja, ko je že zavzemal kot cerkveni diplomat odlična mesta: vselej in ob vsaki priliki se je vračal k materi, da ji je sporočal o svoji, vedno kvišku vodeči, življenjski poti ter se ji zahvaljeval za one močne in trdne temelje, ki mu jih je položila mati v njegovih otroških letih.

Ni nam treba hoditi daleč, da razumemo in se veselimo ž njo, ko ga je 1879 vodila v cerkev k prvi sv. daritvi, k njegovi novi maši; saj novomašniških mater ima naš narod mnogo.

Lahko ji sledimo tudi še dalje, ko spremlja svojega sina v njegovem nadaljnjem studiju, ko postane 1888 doktor knjižnice »Ambrozijana« v Milanu, ko je 1907 imenovan za papeževga prelata, 1914 načelnik vatikanske knjižnice, istega leta še kanonik vatikanske bazilike in apostolski protonator, 1918 vizitator Poljske. (Nadaljnih njegovih stopenj proti najvišjemu cerkvenemu dostojanstvu ni več dočakala) Umrla je v l. 1918, kmalu potem, ko se je od nje poslovil, odhajajoč na Poljsko.

Kako zelo je papež vpošteval, spoštoval in ljubil svojo mater, je razvidno iz posvetitve njegovega učenega dela leta 1912 »Dva ikonografska načrta Milana po Vatikanskih rokopisih iz 15. stoletja.« V to svoje znanstveno delo je dal natisniti to-le posvetilo: »Tebi, mati posvetim te najstarejše načrte našega velikega in dragega lombardijskega mesta iz starega neznane delu z nekoliko stranmi, na katerih sem jih obrazložil. Posvečujem jih Tebi na Tvoj godovni dan in razveseljuje me misel, da bo kdaj katerikoli učenjak, morebiti iz poznih časov, tu našel Tvoje ime in spomin ljubezni in spoštovanja Tvojih otrok.«

Ko je bil msg. Ratti prestavljen v Milan in pozneje v Rim, je živela njegova mati Tereza v Milanu s svojo hčerjo Kamilo. Najlepše veselje je bilo za našega sv. očeta, da je pogostokrat prebil svoj prosti čas v krogu svojih najdražjih v Via Nexone.

Skrb za njegovo postarno mater je bila tudi, ko je 1918 papežu Benediktu to tudi skromno omenil, preden je odšel na Poljsko. Benedikt XV. ga je poslušal, vzel veliko svojo sliko in napisal nanjo: »Ljubljeni hčeri, Terezi Ratti, pošiljam apostolski blagoslov v nadomestilo za njenega sina, ki je stopil v službo sv. stolice.« In s svojim znanim finim smehljajem je papež pripomnil: »Na mater bomo mi mislili.«

Msgr. Ratti se je poslovil in odpotoval na Poljsko; svoje matere ni več videl. Ena njenih zadnjih želj pa je bila, da bi še enkrat videla svojega sina ...

Papeževa mati, mati najvišjega duhovnika, je najboljši dokaz za resničnost trditve, da je poleg duhovnika mati najvažnejša oseba v človeški družbi. Kakor nadnaravno življenje sloni pred vsem na duhovniku, tako se naslanja naravno človeško družabno življenje na naše matere.

Sv. Gora

»Sv. Gora! Tolikrat sem kot otrok čul o njej, o lepoti božjepotne cerkve — bazilike, o čudovito krasni podobi kronane Marije z Jezusom v naročju med sv. Janezom Krstnikom in prerokom Izaijem, o nepopisno očarljivem razgledu na goriško ravan, Jadransko morje, Furlansko ravnino, Brda in gore na zapadu, severu in severovzhodu. Skoro sleherni leto so romali nekateri družinski očetje in matere iz vasi k svetogorski Materi božji. Hodili so peš vso dolgo pot čez Budanje, Šturje, Ajdovščino, Čerince, Šempas, čez Ravnico ali pa čez Ajšovico, Gorico in Solkan na skalnati vrh k Marijinemu svetišču. Že ob drugi uri ponoči so po dokončani košnji in mlačvi odhajali. Če so bili dobri pešci, so zmagali v osmih urah prašno cesto in bližnjice, steze in pota! Tedaj še ni vozila železnica iz Gorice preko Št. Petra, Volčjedrage, Prvačine do Ajdovščine.

Sv. Gora pri
Gorici.

Tudi jaz sem kot mlad nižji-gimnazijec peščil z Vami, draga mati, po Vipavski dolini čez Ajdovščino na Šempas, Gorico in Solkan na Sv. Goro. Pripravil sem si doma majhen križec, ker ste mi povedali, da je navada od nekdaj taka, da ga položi oni, ki prvič gre tja gori, v eno izmed kapelic ob poti.«

»»Ali si vedel, čemu ta navada?««

»Kako naj bi vedel v tistih brezbriznih in razposajenih letih?«

»»Tak križec je bil znak samozatajevanja, ki je v bridkosti življenja tako nujno potrebno, in spomin na Gospodov križ, ki ga je nosil za odrešenje sveta na goro Kalvarijo, a tudi opomin, da se križa ustrašiti ne smemo, marveč z njim pogumno korakati po zemeljski poti««.

»Ta razlaga je gotovo pravilna. A tedaj nisem mislil na globok pomen takih starih navad. Zanimal sem se veliko bolj za lepoto božjega sveta, ki sem ga na novo videl. Prvič sem zagledal cerkev na Sv. Gori s klanca

nad Černičami, kjer stoji še sedaj kapelica s sliko svetogorske Matere božje. Še danes mi je ostal v spominu ta lep pogled. Pred nama se je v solncu blestela dolnja vipavska dolina, vasica pri vasici, polja, vinogradi, sadovnjaki, prav do Ajšoviškega gozda pri Gorici, tam na levi pod vznožjem kraške planote srebrn vijugast trak Vipavščice, na desni skalnata, strma, le borno z borovci in hrastjem poraščena pobočja Čavna, Kuclja; na severozapadu čez Šempasko sedlo pri Ravnici je kukala s 682 m visoke Svete Gore Marijina cerkev. Ker leže Černice komaj 100 m nad morsko gladino, se mi je zdelo, da kraljuje Sv. Gora nad vsem vidnim božjim svetom.

Ko sva prišla na konec Solkana, je pred pokopališčem zavila ena cesta navkreber. Ob začetku te ceste stoji še danes kot tedaj na vsaki strani po en kamenit do 4 m visok steber z latinskima vdolbenima napisoma. Na enem stoji zapisano: Vhod na pot, ki vodi k Marijinim milostim Sv. Gore; na drugem pa: V letu pripravljenega zveličanja 1826. Na gori pred nama se je zrcalilo Marijino svetišče. Pobočje je bilo skalnato in le redko zaraščeno. Na vrhu pa je bilo precej lepega drevja. Cesta se je vila včasih položno, včasih strmo kvišku. Mnogokrat sva skrajšala pot z bližnjico do prelaza Prevala, od tam se vije cesta v ovinkih kvišku. Pred nama je tekla v ozki dolini od Plavi proti Solkanu prelepa zelena Soča, »bistra hči planin«, ena najlepših rek, kar sem jih v življenju videl. V Solkanu se spusti iz tesne struge v ostrem ovinku v Goriško ravan. Tam so sezidali čez njo leta 1905 velik in znamenit železniški most v enem samem, največjem kamenitem oboku v Evropi. Med svetovno vojno je bil v sredi razdrt, a so ga po vojni popravili. Tam se Soča razširi v svoji strugi in teče čez Goriško ravan v naročje Jadranskemu morju. Na drugi strani njene struge boči svoje sive skale proti nebu hrib sv. Valentina. Na Prevalu se križajo ceste. Srednja vodi čez ozko dolino proti Čepovanu čez prijazni Grgar, desna pelje proti Trnovemu in Lokvi, leva pa na Sv. Goro. Ob tej poti je bilo tedaj in je tudi še danes več kapelic s slikami sv. Treh Kraljev in raznih zgodb iz zgodovine čudovitega postanka te božje poti. Prispela sva med petjem in molitvami pobožnih slovenskih in furlanskih romarjev do lepih stopnic, ki so prihranile precej dolg ovinek do vrha.«

»Na nekaj si pozabil, kar sem Ti bila tedaj tudi pokazala: na skalo, na kateri je počivala Marija z detetom Jezusom v naročju.«

»To je le pobožna legenda. Moj prijatelj dr. Lovrenčič jo je zapisal v prav lepi pesniški obliki pod naslovom »Roža Marija« tako-le:

Marija je na Sveto Goro šla
v pretežkem času svojih dni
in je omagala sredi poti
Roža Marija.

In je stopila s steze v stran
in je na skali počivala,
bridke solze prelivala
Roža Marija.

In skala skala ni bila,
se vdala je kot sedež žameten,
na njem je zasnula blažen sen
Roža Marija.

So se nebeške zvezde čudile,
še bolj se je čudil beli dan,
ko se zbudila je iz sanj
Roža Marija.

V rokah je držala Jezusa,
svojega sina Jezusa
in milo ga je pogledala
Roža Marija.

»Poglej moj ljubi sin ta svet,
tu si počival z mano vred!«
je rekla in še pristavila
Roža Marija.

»Kaj te prosim, ljubi moj sin,
kaj boš dal temu kraju v spomin?«
»Dal mu bom en lep spomin
Roža Marija!

Skala skala usmiljena
do konca dni bo pričala,
kje si z mano počivala,
Roža Marija!

In ženam, ki pojdejo tod
in se te bodo spomnile,
vse želje se bodo spolnile,
Roža Marija!

Vse želje se jim bodo spolnile,
in dal jim bom en lahek porod
in blagoslovil bom njihov rod
Roža Marija!«

Marija, ki si na Sveto goro šla,
v pretežkem času se na nas ozri
in reši nas sužnjih dni
Roža Marija!

Ko sva prispela po ostrinah skozi prijeten drevored na vrh gore, se je razprostirala pred nama precejšnja urejena ravan, na kateri je bilo pokopališče, ki je služilo za počivališče svetogorskih prebivalcev in pobožnih, uglednih Marijinih častilcev Goričanov, ki so želeli počitka ob njenem slavnem svetišču, nedaleč od njega pa velika cerkev z zvonikom in samostanom za oo. frančiškane, ki so pred kratkim prevzeli v svojo skrb in duhovno vodstvo Sv. Goro, z gostilnami in romarsko hišo za prenočišča. Del teh poslopij je stal na zapadni strani cerkve pod stopnicami, ki so vodile izpred obširnega prostora, — vrhu njih sta se dvigala kamenita kipa sv. Gabriela in Rafaela, — do stojnic, na katerih so med glasnim šundrom kupovali romarji Marijine podobe, slike, kipce, moleke, mašne knjižice. Raven prostor pred cerkvijo je bil obdan z nizkim zidom in okrašen z mogočnim kostanjem in lipo. Na sredi zgoraj ošpičeno cerkveno pročelje je bilo iz gladkih, velikih rezanih kamnov, krasili sta ga dve okrogli rozeti in veliko oken. Nad močnimi vhodnimi vrati je stal prelep kip Matere božje z detetom Jezusom.

Stopila sva z pobožnimi čustvi v ogromno cerkev s tremi ladjami, ki so jih ločili mogočni osmerokotni stebri in je imela prostora za pet tisoč ljudi. Cerkev ni imela stropa. Videti je bilo strešno opeko, ki so jo morda nameravali pozlatiti, da bi svetišče pridobilo na sijaju. Na sredi cerkve je bil dvodelen oltar in okrog njega štirikotna obhajilna miza. Na tem oltarju sta lahko maševala dva duhovnika hkratu in sta pri sv. opravilu stala drug drugemu nasproti. Zadivil sem se ogromnim stenskim slikam. Na koncu vsake ladje je bil lep korni obok. Nad njimi pa so bili naslikani prizori iz Marijinega prikazovanja grgarski pastirici Urški Ferligojevi. Srednja slika je prikazovala Marijo, ki govori s klečečo Urško in ji naroča:

»Reci ljudstvu, naj mi hišo zida in me milosti prosi!«, — desna Urško, ki jo je Marija oprostila iz ječe, leva Urško pred strogimi sodniki. Tudi severno in južno steno so krasile izredno lepe in velike slike: rojstvo Gospodovo in Sv. Trije Kralji, ki častijo novorojenega Zveličarja. Tam spredaj v visokem prezbiteriju je pa stal glavni oltar z milostno podobo svetogorske Matere božje. K temu oltarju je vodilo 11 stopnic. Tudi ob koncu vsake ladje je bil na enako vzvišenem mestu oltar. Iz prezbiterija je bil na levi strani vhod v kapelico sv. Mihaela, kjer je bil drugo leto potem umrl kardinal Misija pokopan, na desni strani je stala zakristija. Za glavnim oltarjem je bil velik prostor s 4 spovednicami. V tem prostoru in za glavnim oltarjem je viselo vse polno slik, svetinj, bergelj in pisanih zahval, — glasnih prič uslišanih prošenj ubogih Evinih otrok!

Ko sva pozdravila Marijo in pomolila pred njeno milostno podobo v glavnem oltarju, sva šla poiskat prenočišča in se pokrepčat, da se potem znova vrneva v cerkev, opraviva spoved in prisostvujeva večernicam, ki so se ob sobotah vedno slovesno obhajale.

Dobila sva prenočišče; v gostilni pri Černetu sva se okrepčala, nato sva pa četrto ure uživala krasen razgled. Prav pred nama je ležala sončna Gorica v ravnini, posuti daleč naokrog z ljubkimi vasmi Št. Andrejem, Mirnom, Sovodnjami, Št. Petrom, Podgoro, Pevmo, Ločnikom in drugimi. Od zapada so naju pozdravljala Brda — goriški vrt, ves posajen s trtami in žlahtnim sadjem — breskvami, češnjami in smokvami; vasice Števerjan, Kojško, Kozana, Bišljana, Medana, Št. Lovrenc, Vrhovlje z belimi cerkvami in zvoniki so se v večernem solncu lesketale in pošiljale pozdrave. Vsaka je stala na svojem gričku ali gorici, kot bi jih postavili tjakaj angelčki in razvrstili v okras goriški deželi. In tam za Brdi je ležala Beneška Slovenija in koncem nje Rezija, kjer biva zadnji odtenek slovenskega rodu, ki ni utonil v italjanski ravnini, kakor je utonilo toliko drugih rodov, ki so skozi goriška vrata narodov prodrli na jug. Na severu in severozapadu so se dvigale proti nebu Julijske in Karnijske visoke planine z mogočnimi vrhovi Krna, Triglava, Rombona in Kanina in daleč zadaj so se svetili v meglenih obrisih Dolomiti. Od vzhoda so kukali prijazno iz idrijskih in trnovskih gozdov obraščeni vrhovi, še dalje za njimi pa Nanos in Hrušica, na jugovzhodu se je pa skrivala kot sramežljiva nevesta Vipavska dolina za hrib sv. Gabrijela. Tam daleč preko Krasa se je ustavilo oko na lesketajočem se Jadranskem morju in istrski obali. V temnih obrisih je molela proti nebu svojo sivo glavo Učka gora. Na Jadranskem morju so se gibale male pike — parobrodi in jadrnice, ki so plule iz Trsta proti Benetkam. Če bi imela daljnogled, bi bila videla devinsko in tržiško obalo in rokave čudovite reke Timav in Gradež. Nehote se je nama ustavilo oko na furlanski ravnini in sredi nje na mogočem samotarju, oglejskem stolpu, spomeniku nekdanje moči in slave oglejskih patriarhov, ki so bili dolga stoletja tudi naši cerkveni poglavarji. Najino oko se ni moglo ločiti od valov bistre Soče, ki se je lesketala v sončnih žarkih

sredi goriške ravnine prav tja do izliva v sinjo Adrijo. V linah svetogorskega zvonika se je tedaj oglasil 63 centov težak orjak — veliki zvon.

Njegovemu močnemu, mehkemu in ljubeznjivemu glasu so se pridružili še drugi glasovi ostalih zvonov — zvonilo je »sv. večer« h Gospodovi nedelji. Zdramila sva se iz najinega razgledovanja in odšla v cerkev, bila pri večernicah, opravila spoved in se pomudila dolgo med romarji, ki so po skupinah glasno molili rožni venec, litanije in peli Marijine pesmi. Peli ste tudi Vi vsakovrstne stare Marijine pesmi. Neki stari mož je pa sredi cerkve z mogočnim in tresočim glasom prepeval staro pesem, ki je nisem nikoli več v življenju čul in sem si od nje zapomnil le dve vrstici: »Cel svet se je tresel, ko je Jezus križ nesel.«

»»Še neko drugo zelo lepo pesem so peli goriški romarji na čast sv. Rešnjem Telesu. Takole se je glasila:

»Ta sveti kruh in rešnja kri,
ta pravi Bog večne moči.
Saj te iz srca ljubimo,
za Stvarnika spoznavamo!
Rojen je bil od Device,
na svet je prišel za grešnike.
Saj dal nam je telo svoje,
da vsi jeziki govore:
čeprav oči ne vidijo,
po milosti zastopimo,
da tisti je ta pravi Bog,
ki nas odreši od nadlog.
Mašnik požegna ta sveti kruh,
z nebes pride nam živi Bog.
Angelci z njim sprehajajo,
čast in hvalo Bogu dajejo.

Mašnik požegna sveto kri,
grešnik se nizko prikloni
in ga prosi prav lepo,
da mu Bog odpustil bo.
Počesčena bodi sveta kri,
ki od petih ranic si tekla ti,
od petih ranic mojga Boga,
mojga Boga in Stvarnika.
Saj bilo bi dosti ena kapljica,
za odrešenje celega sveta.
Vendar je hotel preliti vse,
oj kapljice do konca vse.
Zahvaljen bodi večni Bog —
Bog Oče, Sin in Sveti Duh!
Še svojo gnado nam dodaj —
vsem vernim dušam sveti raj!

Prav lepa je bila ta pesem. Danes je pozabljena. Izpodrinile so jo nove.«»

»Da, izpodrinile so jo nove, ki so pa tudi lepe.«

»»A starih, častitljivih bi ne smeli pozabiti.««

»Prav imate, draga mati. V teh starih pesmih je bilo toliko globine in srca naših prednikov, da jih moramo spoštovati, ohraniti in gojiti. A vrniva se nazaj k Sveti Gori. Najin nočni počitek v romarski hiši sicer ni bil popolnoma miren, ker so romarji vedno iznova prihajali prenočevat, glasno govorili in drug drugega budili. Toda zadovoljna sva bila, da sva dobila vsaj postelje. Veliko jih je moralo prenočiti v cerkvi.

Drugo jutro — krasen nedeljski dan koncem avgusta. — Vstala sva zgodaj in odšla v cerkev k sv. maši in sv. obhajilu. Ob šestih je bila maša s pridigo in petjem. Ob sedmih sva zapustila cerkev, odšla zajutrkovat, nato sva nakupila odpustke, med njimi tudi »knjižico« o zgodovini božje poti na Sveti Gori in odšla proti domu čez bližnjico preko Ravnice in sedla nad Šempansom na veliko cesto proti Ajdovščini. Ko sva med potjo večkrat počivala, sem prebral v odlomkih zgodovino Svete Gore. In kaj sem iz nje razbral?

Svetogorska božja pot je nastala v času, ko se je Lutrova kriva vera širila tudi po slovenski zemlji in je bila nevarnost, da požene strupene korenine tudi med našim narodom. V tej veliki dobi se je po ustnem izročilu neko soboto meseca junija 1539 na Skalnici (tako se je tedaj nazivala Sveta Gora) prikazala v pobožno molitev zamaknjeni nedolžni pastirici Urški Ferligojevi p. d. Piskovi iz Grgarja na zlatih oblakih prelepa gospa Marija Devica z Jezuščkom na desni roki. Marija je stegnila levico, pokazala proti vrhu gore ter rekla sladko prijazno pastirici: »Reci ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida in me milosti prosi!« Urška se je prestrašila, češ, da ji ne bodo hoteli ljudje verjeti, da je videla tako izredno božjo prikazen in dobila tako visok ukaz. Toda nebeška Gospa jo je potolažila in ji obljubila posebno pomoč. Urška je na to izpolnila Marijino povelje, pripovedovala doma v Grgarju in sosednjih vaseh in v Gorici o Marijini prikazni. Ljudstvo ji je verjelo. Za zadevo so se začele zanimati javne oblasti. Zaprli so Urško v ječo. Ponoči se ji je prikazala Marija, vsa lepa in svetla, jo odpeljala iz zaporov in postavila na Skalnico. Še drugič in tretjič so jo zaprli. Obakrat je bila čudežno osvobojena. Bogati in ubogi so hiteli nato, da postavijo čimprej Mariji dostojno svetišče. Štiri leta so zbirali darove in gradili cerkev. Leta 1544 je že stal na Skalnici — sedaj Sveti Gori — Marijin hram iz rezanega kamna s tremi ladjami, ki so bile pregrajene z dvema vrstama visokih kamnitih stebrov, ki so nosili oboke. To leto jeseni ga je generalni vikar oglejskega patriarha že tudi posvetil, patriarh sam, kardinal Marko Grimani, pa mu je daroval milostno Marijino podobo, slikano na lesu, približno 1 m široko in 70 cm visoko, ki krasi še danes glavni oltar v prezbiteriju.

Dvajset let je bilo svetogorsko svetišče izročeno v dušnopastirsko oskrbo solkanski župniji, nato so ga oskrbovali in vodili od leta 1565 do 1786 oo. frančiškani iz bosenske province, ki so si sezidali prostoren samostan, v Solkanu pa hospic in bolnišnico za onemogle in stare menihe. V tem

času se je cerkev zelo olepšala z novimi kamenitimi oltarji. Sezidala se je nova kapelica sv. Mihaela z vhodom iz evangelijske strani od velikega oltarja. Zgradili so tudi nov lep marmornat glavni oltar in vanj prenesli na Porcijunkulo 1686 milostno podobo. Izreden dogodek za to slavno božjo pot je bilo slovesno kronanje Marijine podobe dne 6. junija 1717. Izven mej Italije je bila svetogorska podoba druga, ki je bila tako izredno odlikovana, znamenje, da je sv. stolica smatrala zahtevo vernega ljudstva, ki je častilo Marijo na tem svetem kraju, kot velikodušno čudodelno pomočnico, za upravičeno. Tedaj so se opravljale izredne slovesnosti skozi celih 8 dni in je bilo obhajanih 133.000 romarjev. Kako ganljiva je bila slovesnost kronanja milostne podobe, ki se je izvršilo v Gorici na Travniku, kaže ta-le izreden dogodek: Med gledalci, ki so radovedno ogledovali veličastni spreved, je bil tudi neki že prileten jud Mozes Montefiori. Ko je uzrl milostno podobo, ga je prešinilo neizmerno veselje. Ves vznemirjen ni mogel prikrivati svojih čustev in je zaklical: »Jaz postanem kristjan, postanem kristjan!« Res se je dal poučiti v katoliških resnicah in kmalu na to krstiti v stolnici v Gorici.

Deset let po tem znamenitem dogodku kronanja je dobil oltar Matere božje odlikovanje privilegiranega oltarja, kar pomeni, da je bil z vsako sv. mašo za rajne, ki je bila darovana na njem, združen popolni odpustek. Ta privilegij je bil pozneje prenešen na oltar sv. Ane ozir. sv. Križa sredi cerkve. Istega leta je tedanji papež Benedikt XIII. dovolil vsem romarjem, ki obiščejo ob določenih dneh sedem svetogorskih oltarjev enake odpustke, kakor jih zadobe romarji, ki obiščejo sedem oltarjev v baziliki sv. Petra v Rimu in opravijo molitve po namenu sv. Očeta. Papež Klement XII. je naklonil svetogorskim romarjem še eno veliko milost: Vsak je mogel dobiti popolni odpustek enkrat na leto, ako je obiskal svetišče, prejel sv. zakramente in molil pa namenu sv. očeta. Ta odpustek, ki je bil prvotno podeljen le za sedem let, je papež Pij VI. leta 1777 potrdil za vse čase.

Prišla je pa nad Sveto Goro doba razdejanja. Cesar Jožef II. je 30. aprila leta 1785 podpisal odlok, naj se božja pot ustavi, cerkev in samostan porušita, hospic v Solkanu pa zapre. Dne 28. januarja 1786 so ta odlok izvršili. Milostno podobo so odnesli v solkansko župno cerkev, oo. frančiškani so se poslovili od Sv. Gore in preselili v samostan oo. minoritov na trgu sv. Antona v Gorici, pozneje pa na Kostanjevico v samostan izgnanih karmeličanov. Vse premoženje svetogorskega svetišča je bilo prodano za 1.500 gld., zvonik popolnoma porušen, samostan in romarsko prenočišče sta bila podrta, cerkev razkrita, marmornati tlak pokončan, dragocene plošče raznešene na vse vetrove, cerkvene rakve zasute, zaobljubljeni spomini razmetani. To silno pustošenje je prizaneslo edino kapelici sv. Mihaela, nebeškega vojščaka.

Sedem let je bivala Marija v begunstvu v Solkanu. Dne 14. marca 1793 je pa došel iz Dunaja odlok, da se svetogorska božja pot vzpostavi. Čez dobre tri mesece se je tam na Sveti Gori pela že zopet slovesna sveta maša v obnovljenem svetišču, na nedeljo sv. Mihaela istega leta pa se je

vrnila tudi milostna podoba iz Solkana na veliki oltar. V spomin na to slovesnost, ki se je je udeležilo 40.000 ljudi, so vzdali nad glavnim vhodom pod kip Matere božje kamenito ploščo z napisom v latinskem jeziku: »Jaz pa sem ostala na gori kakor prej.«

Cerkev so oskrbovali in dušno pastirstvo vodili skozi celo stoletje razni svetni duhovniki z veliko vnemo in požrtvovalnostjo, dokler jih niso leta 1901 zamenjali oo. frančiškani slovenske province sv. Križa.

In kaj naj še povem o Sveti Gori, kar ni bilo zapisano v oni drobni knjižici?

Leta 1907 je naklonila sveta stolica svetogorski cerkvi častni naziv bazilike, kakor se imenujejo nekatere cerkve v Rimu in le redkokatera cerkev v drugih krajih.

Pred svetovno vojno je božja pot zopet pod skrbnim in večjim vodstvom oo. frančiskanov in pa zaradi velike naklonjenosti višjih goriških duhovnih pastirjev zelo pridobila na ugledu in sijaju. Po novi bohinjski železnici so prihajali romarji večkrat s posebnimi vlaki. Letno je obiskalo Sveto Goro do 100.000 romarjev, romarskih procesij je bilo do petnajst. Ne le verske, tudi prosvetne katoliške organizacije so imele tam gori pod Marijinim varstvom svoja zborovanja. Na enem takem velikem taboru Prosvetne zveze goriške, je na obširnem prostoru za cerkvijo govoril pok. dr. Janez Ev. Krek.

Prišla je svetovna vojna in 24. maj 1915, ko je napovedala Italija nekdanji Avstro-Ogrski vojno. Že naslednjega dne 25. maja je zasedlo Sveto Goro avstrijsko vojaštvo. Poveljnik vojaškega oddelka je odredil, da morajo vsi prebivalci v eni uri oditi. Tedanji gvardijan p. Marijan Širca je zaprosil, da bi smela kot varuha svetišča ostati on in p. Frančišek Ambrož. Prošnja ni bila uslišana. Milostno podobo so zavili v dragoceno preprogo, najdragocenejše naložili na vozove in odšli.

Sedem dni so ostali v Grgarju v upanju, da se bodo mogli vrniti, toda zaman. P. Frančišek je z vojaškim avtomobilom odpeljal Marijino podobo do Sv. Lucije in od tam z vlakom v Ljubljano dne 1. junija 1915, kjer je dobila zatočišče v prvem stranskem oltarju cerkve Marijinega Oznanenja, kjer je ostala begunka do 9. oktobra 1921. Med tem je vihrala ob Soči vojna burja in podrla svetogorsko svetišče v razvaline. Zvesto je stražil z dovoljenjem vojaške oblasti to svetišče p. Frančišek. Ko je pa postalo njegovo bivanje tam gori brez pomena, je odšel k usmiljenim bratom v Gorico in tam stregel ranjenim vojakom, dokler ga ni zadel drobec sovražne granate. V smrtnem boju je izrazil željo, naj bi ga pokopali na Sveti Gori. To željo so mu tudi izpolnili. Ponoči so ga odnesli s častno stražo častnikov na samostansko pokopališče in 15. aprila 1916 tamkaj pokopali z vojaškimi častmi kot junaka.

Po svetovni vojni se je Sveta Gora dvignila zopet iz razvalin. Pozidali so svetišče in samostan in opremili z vsem potrebnim, da je veličastno, kot je bilo nekdanj. Marijino podobo so prenesli najprej v stolnico v Gorico, nato 2. oktobra 1922 na Sveto Goro v slovesnem sprevodu, kakršnega še ni videla goriška dežela in je štel 100.000 ljudi pod vodstvom prevzvišene-

ga nadškofa dr. Sedeja. Med potjo so jo pozdravljale slovenska dekleta Marijinih družb. Na vrhu so čakale tisočglave množice in svetogorski zvonovi so zapeli kraljici zemlje in neba veselo pozdravno pesem.

Kadar se spomnim na najino romanje k Mariji svetogorski, kadar se spomnim na tolikokratne obiske v poznejših fantovskih, akademskih in prvih stanovsko-poklicnih letih, mi je zdaj težko pri srcu, da morem le redkokdaj tja na našo najlepšo božjo pot. Njena zgodovina je polna bridkih in težkih, a tudi toliko lepih, slavnih in milosti polnih dni pa mi priča, da vselej po dežju in viharju zopet zasije sonce.

Marija svetogorska, ki si v sladki naši materinščini nagovorila nedolžno grgarsko pastirico, obvaruj ob Adriji in Soči naš rod, ki že 400 let v stiskah in bridkostih zemeljskega življenja išče pri Tebi pomoči in Ti kliče:

Ti, o Marija, naša Kraljica,
Ti besednica revnih sirot,
k Tebi hitimo, se Ti zročimo
Tebe slavimo, polno dobrot!«

(Dalje prih.)

V. I. R.:

ŽENA V GLASBI

Glasba je najneposrednejši izraz notranjosti. Niti beseda ni potrebna, da se v tonih izrazi vse, kar dojmi našo dušo: veselje in žalost, slast in strast, bolečino in obup. Vsakemu normalno čutečemu človeku pomeni glasba neskončno mnogo. Iz opisov in lastnih opazovanj pa vemo, kako mogočno vpliva glasba tudi na nekatere živali. Mogoče zato, ker je glasba nekaj tako naravnega: naše uho zajame zvok, grlo ga skuša posneti, ritem pa daje utrip našega srca.

Moški radi poudarjajo, da je tudi v glasbi dana ustvariteljska moč predvsem njim. To drži. Vendar so si tudi žene na tem polju že priborile častne zmage in vedno več se čuje o ženah, ki se uveljavljajo kot skladateljice. Toda o tem pozneje.

Vsekakor je v splošnem življenje žene mnogo bolj povezano z glasbo kot življenje moškega, kakor je tudi v splošnem njeno občutje bolj razvito, nežnejše in globokejše od moškega. In — kdo je bil prvi, ki je zamaknjen poslušal ptičje petje, prvi, ki je zbral mehke glasove v preprost napev? Ne vemo točno, po čutu pa bi rekli: mati. Mlada mati, ki je uspavala svoje dete.

Do danes še ni nobena žena odločilno vplivala na razvoj glasbe. Tvorina moč ji ni dana v toliki meri kot pa sposobnost, da se vživi v skladbo, jo prepoji s svojim čustvom in potom svojih sposobnosti da živo obliko. To se pravi: žena zmaguje pred vsem kot izvajajoča umetnica, pa naj bo že pevka ali instrumentalistka. Kot tako jo tudi poznajo in priznajo že najstarejši viri, ki nam poročajo o človeških kulturnih vrednotah.

Egipčanska zgodovina nam pove, da je že okoli l. 4000 pr. Kr. glasba prepajala javno in zasebno življenje. V domači hiši pa so pele in igrale na razna glasbila predvsem žene. Napisi v templih in na nagrobnih kamnih nam povedo marsikaj zanimivega o pevkah, ki so znale umetno peti, pa tudi v kapelnici Rá henem, ki je načelovala ženskemu pevskemu zboru. (Plesne pesmi so se pele takrat brez spremljevanja). Šele pozneje se je pridružil ženskemu zboru moški zbor. V Mempih je bil nekak konservatorij za žensko petje. — Sv. pismo poroča, da je ob prehodu čez Rdeče morje pela Miriam, Mozesova sestra, ob spremljevanju tamburina. Tudi o Jeftejevi hčeri nam pripoveduje, da je pela ob spremljevanju glasbil. Ko so prišli Judje iz babilonske sužnosti in znova pozidali tempel v Jeruzalemu, je zbor tega svetišča štel nad 200 pevcev in pevk. — Na Grškem so poznali v tej dobi poleg moških in dekliskih zborov ženske in mešane zборе. Žene so običajno plesale brez spremljevanja glasbil, pevke pa je spremljala piščal, tamburin, lira ali kak drug instrument. — Krščanska doba nam do konca 1. stoletja kaj malo poroča v glasbi, vendar — če pravi sv. Pavel: »Mulier taceat in ecclesia« s tem nikakor ne misli prizadeti cerkvenih pevk in sv. Klemen Rimski (92—107) priporoča, naj pojo vsi verniki kakor iz enih ust. Pozneje, ob preganjanju Kristjanov, se je cerkveno petje krhalo, kar je popolnoma naravno. Leta 324. pa obstoji v cerkvi že posebno stojišče za pevce in v koralnem petju je vodilni glas sopran. Škof Ambrozij v Milanu († 357) je izrecno želel, da bi v cerkvi peli vsi, tudi dekleta in žene.

V 8. stol. je vladalo enoglasje, šele v 10. stoletju je proniklo dvoglasje. Praški »Homiliar« iz zač. 12. stol. že pozna žensko petje v cerkvenem predvorju, toda srednji vek je žene vedno bolj izpodrival iz javnosti in tako so polagoma v petju začeli prevladovati moški glasovi. Ženske glasove: sopran in alt — so prevzeli dečki in falsetisti. Vzlic temu je v drugi polovici 17. stoletja zopet prodrla žena in se uveljavila kot skladateljica in instrumentalistka, zlasti pa kot pevka. In od takrat je ni več moči, ki bi mogla zadržati njen zmagoslavni pohod.

Ni bilo plošč, ki bi nam ohranile najlepše glasove svoje dobe in vendar so nekatere pevke tako mogočne vplivale na svojo okolico, da je čar njihove umetnosti preblestel stoletja. Moški skladatelji so prednjačili — toda marsikatero njihovo delo bi ostalo mrtvo, kos z notami popisanega papirja, če ga ne bi oživila in predala javnosti pevka-umetnica. Tega so se pa skladatelji tudi zavedali, in nešteta svoja dela ne samo posvetili, temveč naravno pisali za gotove pevke.

Skoro neizmerno je število res dobrih pevk pa tudi instrumentalistk. Toda kot skladateljica se začne žena uveljaviti šele v zadnjih dveh stoletjih, čeprav tudi že prej najdemo tu in tam ženo, ki se je posvetila tej panogi umetnosti.

(Dalje prihodnjič).

PORAVNAJTE NAROČNINO BREZ TERJATVE!

M. Valant:

Zaposlitev žene

(Nadaljevanje.)

Naše stališče: Po teh ugotovitvah je treba samo še dognati stališče krščanskih strokovno organiziranih delavk in delavcev. To bi bilo to-le:

Žena ima pravico do najemnega dela. Ta pravica izvira iz dolžnosti skrbeti za lastni obstoj. Vsaka mladenka mora dobiti strokovno izobrazbo, ki jo bo usposabljala vršiti izbrani poklic. Ta pa človeku ne sme škoditi ne telesno, ne moralno, predvsem pa ne sme ovirati družinskega življenja. Zato naj si delavci in delavke izbirajo tiste poklice, ki jim vsestransko najbolj odgovarjajo. Naravni poklic žene je materinstvo. Zastopniki delojemalskih in delodajalskih stanovskih organizacij bi morali to vedno upoštevati pri izbiri delovnih moči. Iz utemeljenih vzrokov smo za posebno zaščito delavk, posebno pa želimo izgradnjo te zakonodaje glede na nevarnosti, ki prete delavkam od strojev.

Zahtevamo, da se prizna pravica in dolžnost družinske matere, da se posveti družini in da se zato družini zagotove taki dohodki, da ne bo tudi mati prisiljena skrbeti za zaslužek. Le izpeljava te zahteve daje zagotovilo, da zaposlitev žene ne bo več nekaj vsakdanjega, temveč da bo le izjemen pojav.

Ob tej priliki je treba ugotoviti, da se tisti, ki vidijo pred seboj le koristi delavske družine, v resnici nesebično bore za odstranitev mater iz proizvodnega poteka. Mnogo pa jih je, o katerih tega ne moremo reči. Ti pač skrivajo svoje namene za lepe fraze. Pa bi bilo prav, če bi prišli na dan s pravo barvo. Brez dvoma pa ravna popolnoma napačno, kdor se bori na splošno proti zaposlitvi žen, ker dokazuje, da je proti naravni človeški pravici do dela, do življenja.

Ne moremo priznati, da ne bi dobila žena za isto storitev (ni isto kot: isto delo) enakega zaslužka kot moška delovna moč. Če je storitev kvalitativno in kvantitativno enaka, je razlika v plači socialna krivica in je zato nedopustna.

Ravno tako ne moremo prenašati, da ženske delovne moči z enako izobrazbo nimajo enakopravnosti za službena mesta za njim primerna opravila. Vedno se namreč na splošno trdi, da je moški uporabnejši.

Bilo bi žalostno, če bi nastali v teh vprašanjih in v sedanjih razmerah še resni pomisleki proti zaposlitvi žena. Pod božjim soncem je za vse dovolj prostora! Ideal ni družba, v kateri vidi vsakdo v svojem bližnjem nevarnega tekmeča, temveč je ideal le v redu, v katerem vsakdo stoji na mestu, ki si ga je zbral kot najprimernejšega in ki mu omogoča živeti stanu primerno življenje.

Pariški kongres krščanske strokovne internacionale v letu 1937. je zavzel do vprašanja o zaposlitvi žene to-le stališče:

»K. S. I. hoče tako rešitev tega vprašanja, da bo v skladu z načeli krščanstva, ki hoče spraviti v sklad spoštovanje osebnosti žene z nalogami, ki jih ima žena do človeške družbe. Zato ne more sprejeti načela absolutne

enakosti, ki se opira na nauke liberalnega individualizma ali socialističnega sociocentrizma.

Žena je oseba in ima zato lasten namen, katerega izpolnitev ni samo njena pravica, ampak tudi dolžnost. Je pa tudi v občestvu živeče bitje in se ne more oprostiti vezi, s katerimi je zvezana z ostalimi člani občestva. Kot vsi ljudje, mora tudi ona prinesiti svoj delež k skupni blaginji človeštva. V človeški družbi ji pripada posebna naloga, ki se ji ne more odtegniti, ne da bi s tem ogrožala enotnost, hoteno od božjega stvaritelja.

Čeprav sta mož in žena bistveno enaka kot osebi, so vendar v njuni naravi telesne in duševne razlike, ki ne ustvarjajo manjvrednosti enega ali drugega, temveč le razlike v sposobnostih, ki določajo moža in ženo za naloge, ki so po bistveni vrednosti enake.

(Konec prih.)

F. J.:

TRNJJE

(Nadaljevanje)

Ostala sem zunaj in čakala. Skozi odprto okno je bilo slišati doktorjev močni glas, a razumeti nisem mogla ničesar. Šele čez dobre četrte ure sta stopila doktor in mati iz sobe.

»Kaj je z njo, gospod doktor?« je šepnila mati vsa blede.

Debeli, dobrovoljni doktor ji je tolažeče položil roko na ramo:

»Dobro ni, draga moja,« je rekel. »A bati se zaenkrat ni treba ničesar. Dal sem ji injekcijo, ki bo ustavila kri. Če bi slučajno močno kašljala ali spet bruhala kri, ji dajte enega ali dva izmed tistih praškov, ki sem vam jih pustil. Dobro bi pa bilo, če bi jo takoj odpeljali v bolnišnico. Imate voz? Seveda, saj vem, da ga nimate. Čakajte! ...« Razmišljal je za trenutek. »Jo bom pa kar jaz vzel s seboj. Imam sicer še neko nujno pot, pa naj bo. Pojdite, kar naložili jo bomo.«

»Ali ima jetiko?« sem vprašala.

»Kdo ste pa vi?« se je obregnil.

»Njena prijateljica.«

»No ja,« se je zadovoljil. »Zdi se, da bo nekaj takšnega, znaki kažejo na jetiko, a zaenkrat ne morem še ničesar reči. To bodo že v bolnišnici ugotovili. Pa mislim, da ne bo nič hudega, da je to šele začetek.« Mogoče naju je hotel samo potolažiti ... Čez pet minut je Lojzika napol sedela, napol ležala v avtu, in ker je bilo treba, da jo nekdo spremlja, je mati prosila mene. Zato sem sedla v avto še jaz. Doktor je sedel za krmilo in počasi je zdrčal avto po cesti, izpred oči jokajoči materi, ki je stala pred kočo in skrivala obraz v predpasnik. — Formalnosti so bile hitro opravljene, posebno, ker je bil poleg sam doktor Benko. Počakala sem, da sta streznica in neka sestra preoblekli Lojziko v bolniško obleko in jo položile v posteljo, šele nato sem se poslovila. Vso pot po samotni cesti domov sem jokala ... Takšna je naša pomlad ...

10. maja ...

Danes sva obiskali Lojziko z njeno materjo. Izvedeli sva, da je bila že pregledana in tam so res našli rano na levi strani pljuč. Zaenkrat je rana še zelo majhna, in doktor, ki nama je to pripovedoval, je dejal, da je za Lojziko še prava sreča, da je že zdaj bruhnila kri, ker drugače bi se še ne pobrigala za svojo bolezen, vsaj prej ne, dokler bi ne bilo prepozno. Zdaj pa še ni ...

Lojzika je ponoči spet bruhala kri, a manj kot včeraj in danes, je rekla, se počutila že bolje. Samo jesti ne sme drugega kot samo hladno mleko. To sme piti, sicer pa pravi, da ni lačna in da ji nič ne diši.

Uboga Lojzika!

15. maja ...

Lojziki je nekoliko bolje. Krvi ne bruha več, vendar pa mora še čisto pri miru ležati v postelji in tudi slabotna je zelo.

Skoro vsak dan jo obiščem. Toži, da je v bolnišnici strašno dolgčas. Zunaj so tako lepi, topli dnevi, ona pa je privezana na posteljo.

»Kar pobegnila bi!« pravi in se smehlja.

Nosim ji knjige, s katerimi si krajša čas. Tudi drugi jo obiskujejo. Včeraj sem našla v kozarcu na njeni omarici nekaj krasnih nageljev. Morali so stati precej denarja.

»Čudovito!« sem rekla. »Kdo pa ti jih je prinesel?«

»To ti bom drugič povedala,« je dejala in kri ji je prešinila blede lica.

»O, glej jo, glej ...!« sem jo dražila. »Bom že zvedela, kateri izmed naših fantov je tako dobrega srca. Pa mi nisi prej nič povedala!«

»Saj še sama nisem nič vedela«, se je branila in znova zardela.

Ko pa sem stopila iz bolnišnice, sem srečala Bedračevega Jurija, edinega sina onega kmeta, ki je prišel z vozom po Lojziko. Šele pred nekaj meseci se je vrnil od vojakov. V roki je nesel v tenek, moten papir zavite nekake rože, žepe pa je imel napete od pomaranč in slaščic.

»Kam pa ti?« sem ga vprašala in se nalašč delala začudeno.

»Po opravih,« se je odrezal in hotel dalje.

»Ali spadajo nagelji in pomaranče tudi k tistim tvojim opravi?« sem ga podražila.

»Pojdi se solit, kaj se boš delala neumno,« je dejal, malo zardel in izginil.

Sicer pa je dober fant. In če Lojzika ozdravi, bo srečna z njim na njegovi lepi kmetiji.

Nič več ji ne bo treba v tovarno ...

Ozdraviti pa mora ...!

6. junija ...

Lojziki gre menda že zopet nekoliko na bolje. Tudi sama pravi, da se počuti bolje. Na njena prej tako blede in suha lica je že dahnila lahna rdečica. Iz njenih živih oči spet žari veselje do življenja.

Danes sva jo obiskala s Tinetom. Tam sva že našla njeno mater. Sedela je vsa sključena na stolu ob hčerkinini postelji in držala Lojzikino blede roko

med svojimi rjavimi, zgrbljenimi dlanmi. Na omarici ob postelji je ležala v papir zavita potica, ki jo je spekla starka za hčerko... Takšne sama še o Veliki noči ni jedla. Bogve, kje je dobila moko in orehe, saj še za črni kruh nima, uboga starka. Pa materina ljubezen zmore tudi nemogoče... Midva s Tinetom svaj ji prinesla nekaj pomaranč in slaščic ter velik šopek rdečih rož.

»Saj me boste zasuli z rožami,« se je smehljala in nehotе ji je ušel pogled na majhen Marijin oltarček, ki je stal v bolniški sobi ob steni. Lep, velik kip Nebeške kraljice je bil ves obdan od cvetja, ki so ga nanosili prijatelji ubogim bolnicam. V sredini oltarčka, ravno pred kipom, pa je stala vaza s posebno lepimi rdečimi vrtnicami in nageljni, ki so žareli kot kri.

Ko sem videla Lojzika zardela lica, sem vedela, kdo je prinesel tiste rože...

»Zakaj pa jih nimaš pri sebi na omarici?«

»Vedno podarimo vse rože Mariji,« je rekla.

Povedala nam je, da je njena soseda to noč umrla. Res je bila postelja poleg nje prazna in razdevana. Bila je že starejša ženska, imela je okoli štideset let. Doma ima pet majhnih otrok, mož ji je pa že pred tremi leti umrl, tudi za jetiko... Strašno hitro je izdahnila. Nekajkrat je tiho zaklicala, da jo duši in ko so se druge zbudile, je bilo že skoro vse pri kraju. Ko je ena izmed bolnic stekla in privedla sestro, je bila že mrtva...

»Ali te je zelo pretreslo?« sem vprašala in se zgrozila.

»Veš, da, nekoliko. Sicer pa je bila to lahka smrt. Vse si želimo takšno,« je rekla.

»Ne smeš vedno misliti na smrt.«

»Saj ne mislim. Ampak veš, smrt je nam vsem, kar nas je tukaj bolnic, nekaj tako vsakdanjega in tako blizu, da je že kar zvezana z vsemi našimi mislimi. Že tri so umrle v tem času, kar sem jaz tukaj...«

Vse to je pripovedovala čisto mirno in smehljaje.

»Nekdaj sem mislila, da je smrt nekaj strašnega, neka grozna krivica za človeka. Zdaj pa vidim, da je smrt ravno tako naravna in toliko tragična kot rojstvo. Nič takšnega ni na njej, da bi se je bilo treba bati.«

Tine je zmajal z glavo.

»Morda imaš prav, Lojzika. Smrt je nekaj naravnega, toda zakaj se je tudi tisti, ki verjamejo v posmrtno življenje, tako bojijo? Nekoč sem bil v ljubljanski bolnišnici in v naši sobi je ležal možak, ki mi je po vsej sili skušal dokazati, da je Bog, da je posmrtno življenje, da bomo nekoč vstali od mrtvih in da je smrt samo kratek prehod iz solzne doline v lepše življenje, ki bo večno trajalo. Strašno se je jezil, ko mu nisem hotel vsega verjeti in sem mu še nalašč ugovarjal. A ko je sam spoznal, da bo umrl, je strašno rjul, da noče umreti, še ne, zdaj še ne. Nikakor se ni dal potolažiti in umiriti. To se mi je zdelo zelo čudno in vsem drugim, kar nas je bilo v sobi, tudi. Lasje so se nam ježili od groze ob njegovem vpitju in začudenim smo se spraševali, čemu se boji, čemu trepeče pred smrtjo, če veruje?«

»Morda pa le ni veroval.«

»Vsekakor ni veroval, kar je sam s tolikim ognjem silil druge verovati. Zato so mi od tedaj strašno zoprni takšni pridigarški ljudje, ki skušajo s silo vcepiti svoje piškave ideje drugim v glavo. Že na tri kilometre jim poznam, da v svoje ideje sami ne verujejo, ali če verujejo, da jih ne razumejo. In razumejo jih ne, ker so ideje pregloboke, prevelike za njihove plitve duše.«

»Br, samo o smrti govorita, zunaj pa tako lepo sonce sije,« sem rekla in na skrivnem sunila Tineta. Lojziki govor o smrti vendar ne more dobro deti. Treba je govoriti kaj veselega.

»Kaj veš ti, ki si zdrava kot drenov klin, kaj zanima nas jetične siromake!« se je pošalil Tine, vendar ni več govoril o smrti.

Morda ga Lojzika lahko, toda jaz govorjenja o smrti ne morem poslušati. In sram me je priznati. Četudi sem prepričana o posmrtnem življenju, se vendarle tudi jaz bojim smrti, strašno bojim. V tem je nedoslednost, vem, pa ne morem nič zato. Takšne smo pač ženske ali vsaj jaz. Moški so morda drugačni. Morda je njim smrt nekaj drugega kot nam. Ne vem. Nekoč bom vprašala Tineta. To so velika vprašanja, ki me zanimajo ... Saj morajo zanimati vsakega človeka ...

Lojzika je pripovedovala, da ji je v bolnici grozno dolgčas, ker nima drugega dela kot da leži in gleda v strop.

»Ali se nič ne pogovarjate med seboj?«

»O, že,« je rekla. »Saj se pogovarjamo. A zdi se mi, da druge ne znajo o ničemer drugem govoriti kot o svoji bolezni. Vse dni, od jutra do večera, ne slišiš drugega kot: kdaj je katera zbolela, kje se je zdravila, kaj so ji dejali zdravniki, koliko kubikov zraka je dobila zadnjič in koliko vsega skupaj in kdaj pomagajo injekcije. Nekaj strašnega! Kar glava me začne boleti. In vsak dan je to, pomisli! Zdi se mi, da znajo te sirote več kot zdravniki, vsaj tako mora človek soditi, če jih posluša. Tudi če speljem kdaj pogovor na kaj drugega, smo že čez pet minut spet pri bolezni. Ko bi imela vsaj kaj branja, a tisto sem prebrala v dveh dneh, kar si mi zadnjič prinesla.«

Obljubila sem ji knjig in Tine ji je zatrdil, da ji bo jutri s kolesom pripeljal pol svoje knjižnice. Dejal je, da pozna iz lastne izkušnje dolgčas, ki ga pasejo bolniki po bolnicah.

»Ta dolgčas je za zdravje nevarnejši od vsake bolezni. Mene je skoro pokopal. V zadnjem trenutku me je rešila neka usmiljena sestra, ki mi je na moje obupne prošnje slednjič prinesla na posteljo polno naročje starih »Zamorčkov« in »Katoliških misijonov.« Z večjim navdušenjem sem se poglobil vanje kot v najzanimivejši roman Jacka Londona in nobene knjige v svojem življenju nisem tako temeljito prebral kot tiste stare zvezke. Nobene črke nisem izpustil, od naslova pa do imen na ovitku, kjer so natisnjeni tisti, ki zbirajo znamke in stanijol za zamorčke. Naivne zbudnice o zamorskih katehumenih so se mi zazdele višek umetnosti in če bi bil ostal v bolnišnici še teden dni dalje, bi bil začutil v svoji duši misijonarski poklic,

jaz navdušeni revolucionar, ki sicer v normalnih razmerah še v hudiča ne verujem. Tako spremeni bolniški dolgčas človeka. Ampak, kakor rečeno, tisti stari »Katoliški misijoni« so me rešili in še zdaj sem hvaležen dobri stari sestri Flori, da mi je prinesla tisto čudovito literaturo, edino, ki jo je bilo najti v vsej ogromni bolnišnici. Drugače bi me bil pobral dolgčas in neverni zdravniki bi bili napisali, da me je pobrala tuberkuloza ne vem katere vrste...«

»Bodi že no, tiho z neumnostmi in lažesh tudi lahko nekoliko manj, Tine!« ga je smeje karala Lojzikina mati.

»Glavno je, da se Lojzika spet enkrat smeje in za en radosten Lojzikin smehljaj sem pripravljen ziniti takšno, da bo sonce obledelo...« ji je zatrdil.

»Sonce pa kar pusti sijati, raje molči! Kaj bi vendar bilo, če bi ne bilo sonca!« je rekla mati.

»In humorja!« je pristavil Tine resno.

»Kaj?« ni razumela mati.

»In dobre volje!« je prosto prevedel Tine. »Sonce in dobra volja, ta dva nam bosta ozdravila Lojziko. Boste že videli, mati. Drugo leto ob takšnem času boste že zibali, stavim, ne vem kaj!«

Stara je smeje neverno zmajevala z glavo, Lojzika pa je bila ogorčena in je rekla, naj se nikar ne norčuje iz nje. Vendar pa je tudi njej ušlo smeha. Tine pa je kar naprej česnal in se ji celo ponujal za botra. Nazadnje smo se morale vse tri narediti hude, da smo udušile njegovo prekipenjavo dobro voljo. Pa saj smo vedele, da je nalašč tako vesel, da bi zabaval Lojziko, ki je vse dni sama s svojimi žalostnimi mislimi... In posrečilo se mu je. Lojziki so veselo sijale oči, kot nekdaj, ko je bila še zdrava.

Le prehitro je zadonel zvonec, ki naznanja obiskovalcem, naj se poslovijo in napravijo prostor stalnemu gostu, vsakdanjemu, sivemu dolgčasu... Obljubili smo Lojziki, da jo kmalu spet obiščemo. Tine ji je zatrdno obljubil, da bo prinesel knjige že jutri.

»Prav zabavne in lepe knjige, boš videla, da boš ob njih kar pozabila, da ležiš v postelji!«

Počasi smo se vračali domov. Bil je praznik in poljske poti zunaj mesta so bile polne ljudi, ki so prihiteli iz mesta, da se naužijejo sonca in svežega zraka ter svobode. Otroci so se vriskaje podili kar vsevprek po travnikih in trgali cvetice ter se krasili z njimi. Srečali smo tudi nekaj naših deklet iz tovarne.

Lojzikina mati pa je jokala med potjo. Tako hudo je, tako sama je zdaj v koči, odkar ni več Lojzike doma. In če bi Lojzika umrla, kaj naj počne sirota stara?...

Misel na smrt je bila tu zunaj na soncu med travniki še bolj strašna kot prej v bolniški sobi... Tako tesno mi je postalo pri srcu. Tine pa naju je spet potolažil.

»Nikar ne jočite, mati!« je dejal. »Lojzika ne bo umrla. Saj vendar

vidite, da ji gre na bolje. Kar zaupajte mi, jaz sem bil sam jetičen in vem, kako je. Lojzika bo živela, le v tovarno je ne boste smeli več pustiti!»

»Nikoli več ne bo prestopila tovarniškega praga!« je goreče vzklila mati. »In bi ga tudi ne nikoli, če bi ne bili tako revni. Ampak odlej raje umiram od lakote, kot da bi pustila Lojziko še v kako tovarno . . .«

»Da naše tovarne, last tujcev, so prava smrt za slovensko ljudstvo, ki mora garati v njih za sramotne plače . . .« je poudaril Tine, potem pa umolknil in se zamislil . . . Zdelo se je, da ne vidi s soncem oblitega polja in ne sliši cvrčanja lastovic, ki so veselo risale velikanske loke pod sinjim nebom . . . Bogve, kaj je premišjeval. Okrog ust se mu je zarisala boleсна poteza . . .

Ko nas je prehitel avto tovarnarja Körnerja, ki je Nemec, in nas zavil v meglo prahu, je na glas zaklel in stisnil pesti . . .

Začudena in nekoliko očitajoče sem ga pogledala, on pa je samo zamahnil z roko za avtom:

»Ti tuji krvosesi, pa naj bodo od juga ali severa, so naša nesreča . . .!«

(Dalje prihodnjič.)

Stana Vinšek:

VPRAŠANJA

V prelestni noči tiha mesečina —
v daljavi mehka pesem se oglašā.
Iz vrta rahla sapica prinaša
opojen vonj glicinij in jasmīna.

Srebrna luč obliva bele roke —
nepetih pesmi ustnice drhtijo.
V neznane dalje misli koprnijo,
dojeti skušajo neznane zvoke.

Pomladna noč, kaj moja bo usoda?
Bo sreča tudi meni razodeta?
Bom li usahnila, kot drevo brez ploda,

zvenela, kakor cvetka nepoznana,
utihnila, kakor pesem neizpeta,
ugasnila, kakor misel nedognana?

La:

Izlet ameriĳanskih Slovenk v domovino

Že izza decembra lanskega leta se slišijo vedno pogostejši glasovi, da pridejo Slovenke, ki so vĳlanjene v ameriĳanski Slovenski ųenski zvezi, na obisk v domovino. Veliko povpraševanja je bilo ųe, ųe je to paĳ res in koliko jih pride in katere bodo prišle. Pa nismo mogle dati pravega odgovora, do-

kler nismo dobile »Zarje«, njihovega glasila. Tam pa je seveda že vse te mesece, vsak mesec navdušen oklic in poziv na vse Slovenke v Ameriki, naj se tega izleta v domovino udeleže.

Prav dobro razumemo naše daljne sestre, da si žele po dolgih letih zopet videti svojo domovino, videti svoje drage svojce, ljubo domačijo in svoj rojstni kraj. Saj je že nam hudo in težko pri srcu, če moramo samo za par dni proč iz svojega domačega kraja in se posloviti od svojih dragih, ko se vendar po par dneh vrnemo in ne leže med nami hribi in doline in široko morje. One pa so tako daleč in že tako dolgo!

Tako so se zdaj odločile, da gredo na pot v svoj »stari kraj«. Kako lepo se sliši, ko pravijo, da je to izlet »Slovenske ženske zveze«! S svojimi pripravami so že tako daleč, da smo brale v zadnji »Zarji« o tem izletu že kar točne oblike: vozile se bodo v dveh skupinah; ena se odpelje 1. junija z brzoparnikom »Ille de France«, druga pa 22. junija z brzoparnikom »Normandie«. Prve bodo prišle že 8. ali 9. junija, druge pa 29. ali 30. junija, prav ob koncu tukajšnjih mednarodnih telovadnih tekem, morebiti bodo še prav pri zaključku navzoče. Vsekakor pa bodo imele dovolj prilike, videti polno novega v domovini, kar se je vse zgodilo od tedaj, ko so bile zadnjič tu.

Da bi pa tudi nas slovenske žene, opozorile na svoj prihod in da jim tudi me pripravimo čim boljši program, da si ogledajo vsa naša podjetja in še posebe naše društveno delo, so se obrnile pismeno na gospo banovo, ki so jo prosile, naj jim pripravi pot, da bi si ogledale vse zanimive kraje v domovini.

Predsednica Slovenske ženske zveze v Ameriki, gospa Prisland tozadevno piše v »Zarji«: »Kakšni bodo razgledniški izleti po Jugoslaviji, danes ne morem ničesar definitivnega povedati. Ne vemo, kam bi radi potniki šli in koliko bi se jih za turo priglasilo. Voditelj izleta, Mrs. Zakrajšek ima jako pester program sestavljen, katerega nam bo na parniku predložil. Takrat, ko bomo vsi skupaj, se bo najlažje to delo uredilo ... Rada bi, da bi bilo to nekako izobraževalno potovanje naših članic, ki bi nam prineslo duševnega užitka. Želim, da bi se seznanile in spoznale načrte, delo in kulturne vire slovenskih ženskih društev v domovini. V ta namen si že dopisujem s soprogo bana Slovenije, gospo Natlačenovo, ki je na njej lasten ljubezniv način obljubila sodelovati in nam pripraviti sestanek s tamkajšnjimi ženskimi organizacijami. Morda bo ob sestanku prirejeno kratko predavanje o kulturi in gospodarskem stališču mlade države Jugoslavije. Vse bo jako zanimivo, predvsem pa za našo mladino, katero bo to potovanje zblížalo z domovino njih staršev in jim dalo nov vpogled v zgodovino in bistvenost slovenskega naroda ...«

Tako gospa Prisland.

Ko so se vse naše žene in dekleta, ki imajo koga svojcev v Ameriki, zelo razveselile teh poročil, skoro ne morejo drugega, kakor misliti: »Naša bo prav gotovo prišla, ker je že toliko časa ni bilo!« Zato smo danes objavili pismo ge. Prisland, da vse vidijo, kako zelo žele vse ameriške žene

priti zopet v domovino in kaj si žele vse ogledati, da bodo tudi naše naročnice vedno rade šle v vsem na roko dragim gostom iz Amerike.

Tudi pri občnem zboru Slovenske krščanske ženske zveze v Ljubljani so se zborovalke že pogovarjale o prihodu svojih sester iz Amerike in so že tedaj sklenile, da jim bodo radevolje vse pokazale in povedale, karkoli bi amerikanske Slovenke zanimalo.

Ko smo s temi našimi vrsticami opozorili ves ženski svet v slovenskih krajih, nam ne preostane drugega, kakor, da svoje sestre, drage amerikanske goste, že v naprej prav iskreno pozdravimo z željo, da bi srečno potovale v domovino in bi tu našle vse tako in táko, kakor si same najbolj žele.

Vsem in vsaki iskren »Bog živi!«

P. I.:

Mednarodni mladinski tabor v Ljubljani

Nov val navdušenja in veselja je zajel naše vrste v začetku maja ob radostni novici, da se bo vršil mednarodni mladinski tabor v Ljubljani pod pokroviteljstvom Njegovega Veličanstva kralja Petra II. in prav tako smo se razveselile ob obljubi Njegovega Visočanstva kneza-namestnika Pavla, ki se bo našega tabora osebno udeležil na dan glavne prireditve, 29. junija.

Čast, ki je naša mladina že dolgo ni bila deležna!

Kako se bomo izkazale vredne tolike odlike z najvišjega mesta naše države, kako se bomo zahvalile knezu-namestniku za izraze njegove naklonjenosti?

Takoj smo vedele, da je tolika odlika in naklonjenost najvišjih državnih predstavnikov združena z *velikimi dolžnostmi*. A v delu zadnjih dni za tabor nas spremlja osrečujoča zavest, da stoji nad našim delom najvišji pokrovitelj, sam mladi kralj! Zaupa nam, da se bomo na mednarodni prireditvi predstavili kot cvet njegove močne in urejene države. Prijetnejšega in za naporno delo zadnje dni pred taborom vzpodbudnejšega nam država ni mogla dati. Zato so se naše moči podvojile in pogumno gledamo velikim dnem nasproti. Vodilnim načelom naše organizacije: križu in slovenstvu se je prelepo priključila še tretja misel: mladina z mladim kraljem za čast naše države Jugoslavije!

Ljubljana živi zadnje mesece v eni sami misli, v eni sami želji: kako bi se na tabor najlepše pripravila. Ista misel in ista želja je zajela vso našo domovino. Zadnje priprave minevajo v radostnem pričakovanju junijskega praznika.

Sestre! V dneh od 26. do 29. junija bomo položile račun o svojem delu za tabor vpricho visokih osebnosti in velikih množic iz tuzemstva in inozemstva. Vse velike in majhne žrtve bodo pozabljene ob veselju snidenja in ob uspehu skupnega dela za veliko manifestacijo mladinske organizacije. Tabor v Ljubljani bo predvsem revija zunanje moči naše organizacije. A bistro oko bo opazilo še drugo revijo, še drugo manifestacijo: opazilo bo

praznik svobodnega kulturnega razmaha članov naše organizacije. Zato je potrebna discipliniranost, urejenost in eleganca v vsem našem zunanjem nastopu, potrebna pa je tudi notranja uglajenost. Brez te je vsa lepota zunanjosti puhla in plehka.

Tega dvojnega dela se vedno spominjajmo, tega dvojnega dela se moramo zavedati tem bolj, čim bolj se bližajo dnevi tabora.

Kljub prazniškemu razpoloženju, ki že stopa v našo domovino, ne pustite, marveč vztrajajte požrtvovalno do konca! Skrbno pregledujte stare okrožnice in še skrbneje nove, uravnajte lepo po njih svoje delo po telovadnicah in na sestankih. Glavna snov vseh vaših razgovorov v juniju bodi: tabor v Ljubljani in me. In zopet: Glavno delo v telovadnicah naj bodo: redovne vaje, proste vaje in korakanje s petjem. V naglici priučeni in premalo utrjeni gibi vas bodo pustili na cedilu. Zlasti pa ne mislite, da je s tekmami in revizijo vaj vaše delo za tabor končano! Le vztrajno delo na telovadnem polju rodi zaželjeni uspeh!

Na vseh naših prireditvah v letošnji pomladi ste nosile že novi kroj, ali pa ste ga šele videle in se zanj navdušile. Zato vam še enkrat naročamo: uredite pravočasno vse potrebne glede novih krojev. Za mednarodni tabor se bo naša družina slovenskih deklet prvikrat zbrala v velikem številu v novem kroju. Vemo, da ne boste ostale hladne ob tem vprašanju, ker hočete, da se bo enotnost in navdušenost vseh naših deklet ravno ob tem najtežjem vprašanju najlepše pokazala. Le tako bomo vse skupaj zadovoljno in v največji zbranosti praznovale svoj lepi praznik. V zbranosti! Vse okrog nas bo vrvelo in hitelo, me pa moramo preživeti praznične dni:

mirno, zbrano in urejeno!

Ker praznični dnevi bodo taki, kakršne bomo ustvarile *me* in ne mor-da gledalci in reditelji! Vse je odvisno od nas in naše pripravljenosti. Zato pričakujemo na naše vprašanje:

Sestre, ali ste pripravljene?

mogočen odziv vseh naših slovenskih deklet od Mure, Drave, Savinje, Save in Krke; zato pričakujemo vsa naša dekleta iz tovarn, kmetij in uradov; zato pričakujemo vsa naša dekleta skritih vasi, ponosnih trgov, velikih kulturnih središč.

V pričakovanju skorajšnjega snidenja vam kličemo:

Bog živi!

Mladike na mednar. mladinskem taboru v Ljubljani

Ko bomo po dolgih letih stopili zopet pred javnost, mora vsakdo videti, da smo si v tem času vzgojile še nov, močan rod, na katerega moramo biti ponosne — to so naše mladike in gojenke. Ta sad našega dela se mora pokazati v junijskih dneh, ko bodo v veličastnem sprevodu stopale po ljubljanskih ulicah med drugimi tudi naše mladike.

Isto, kar velja za člane in članice, da je vse članstvo v enakih oblekah — v krojih, velja še v večji meri za mladenke:

Vse naše mladenke morajo nastopiti v juniju na Stadionu in v sprevedu v novih krojih! Skrb vseh članic, prosvetnih društev, kakor tudi staršev in javnosti mora biti, da se ta naš poziv v celoti izpelje. Kroj za mladenke je zelo ličen, poleg tega pa tako poceni, da nam ne sme nabava teh krojev delati nobenih preglavic. Sedaj je samo na mladenkah, da si preskrbijo *pravočasno kroje*. Voditeljice mladenk, vaša naloga pa je, da jih onim mladenkam, ki bi si kroja ne mogle same kupiti, preskrbite potom vaših prosvetnih društev. Kjer so društva bolj premožna in uvidevna, bi jim priporočale, da si kupijo nekaj teh krojev na zalogo in jih za prireditve izposojajo. To bi priporočale zlasti vsled tega, ker se deklice v dobi od 12. do 16. leta zelo hitro razvijajo in bi jim bilo kroje treba vedno popravljati. Poznamo društva, in to v revnih krajih, ki so se odločila, da nabavijo vsem svojim mladenkam nove kroje. Sestre voditeljice, delajte tudi ve na to, da vaša društva ne bodo v tem oziru zaostala za drugimi!

Drugo, kar vam najtopleje priporočamo, je:

Vadite z mladenkami mnogo redovne in proste vaje, kakor tudi korakanje s petjem! Vrste naših mladenk v sprevedu in na Stadionu morajo biti *strmne, živahne in odločne*. Vsi, ki bodo stali ob strani, naj vidijo, da je pri nas doma veselje, čisto in lepo, ker so tudi duše naših mladenk čiste in nepokvarjene; saj naša katoliška načela, za katera bomo v junijskih dneh manifestirale, ne prenesejo nič slabega in nejasnega!

Dobro se moramo zavedati, da bodo po številu naših vrst, po njihovem nastopu in organizaciji, cenili naše sile. *Zato nobena mladenka v prireditvenih dneh ne sme ostati doma!*

Pokazati pa moramo moč naše mladinske organizacije tudi pred našimi brati in sestrami iz tujine, ki nas bodo v velikem številu počastili s svojim prihodom, saj je že do sedaj prijavljenih nad 4000 Čehov, 700 Francozov, mnogo Poljakov, Švicarjev, Belgijcev, Norvežanov, lepo število naših rojakov iz Amerike in še drugih narodnosti.

Sestre voditeljice, pojdite na delo, z veseljem in navdušenjem, da bo naša zmaga popolna!

Poravnajte naročnino, da ne bo treba ustaviti Vigredi!

Začetek novega življenja

I.

Ko je začutila, da bo mati, je zadrgetala v globoki, doslej nepoznani sreči. Pokleknila je pred podobo Matere božje in vsa prevzeta zajecjlala: »Hvala Ti, najboljša vseh mater!« Iz globine srca ji je prišla molitev: »Prečista, čuvaj ga, njega, še nerojenega!« Sladko jo je grelo v duši spoznanje da bo kmalu v vrstah onih, ki jim je dan najvišji dar — otrok.

Čakala je pripravnega trenutka, da bo razodela možu svojo veliko radost. Vsak dan se ji je dozdeval premalo lep za to skrivnost. Končno, neke nedelje, ko je nova pomlad pokrila zemljo s tisoč cvetovi in je sonce sipalo na prebujeno zemljo bogastvo zlatih žarkov, se je odločila. Šla sta na izprehod preko vrta, na katerem je rahel vetrič zibal krone košatih jablan, da se je rožnato cvetje sipalo na njeno glavo kakor mali metuljčki. Dobra je vabila, dehteče v svežosti, kakor mlada nevesta.

»Kam pojdeva, ljuba?« Skrivnostno se je smehljala. »Ti še vprašaš? Na najino dobrovo pojdiva, ki čaka, vsa ožarjena od sonca.« V sladkem sanjarenju sta stopala preko baržunasto mehke trave. Kakor dva otroka sta bila v svoji sreči, komaj leto dni poročena.

Nič še ni motilo njunega zakona.

Njun dom je bil skromen, dohodki ne veliki, a vendar sta imela nekaj, kar pogrešajo v mnogem zakonu. Spajala ju je nežna vez srca. Na nizkem griču sta se ustavila. Iz zelenega mahu so sramežljivo gledale rožnate ciklame, malo dalje je belel cvet veternic, na katerem je odpočivala čebela, obložena s cvetnim prahom. »Tu sredi polja, bližje Bogu kot ljudem, tu mu bom povedala,« se je razveselila v srcu. Ovila je roke okoli njegovega vratu in mu zardela zašepetala svojo skrivnost. Rahel strah je trepetal v njegovem glasu. »Ali se ne bojiš trpljenja? Ali v resnici hočeš pretrpeti bolečine — za najino dete?«

Vzpela se je pred njim zdrava in visoka, s sijajem sreče v očeh: »Ali si moreš predstaviti večjo srečo od te, ki mi bo dana? Ko bom držala na teh rokah, ki tebe objemajo, malo sladko bitje, ki bo tvoje in moje, tedaj vem, da bom stala na vrhuncu svoje sreče. Prosila bom Boga, da mi bo dal sina. Hotela bi, da bi imel oči globoke in vroče, ustnice sočne in čustvene kakor ti, ki te ljubim! Rada bi, da bi bil v vsem enak tebi, tudi v dobroti in plemenitosti srca.«

V prividu bližajoče se radosti je zasanjano zrla v daljavo in šepetaje izgovarjala: »Ko bodo mala, rožna usteca prvič izpregovorila: ata — mama, kako nepopisno lepo bo takrat!«

II.

Vitko in mladostno telo mlade žene se je izobličilo. Hodila je težko in počasi. Oči so izgubile svoj sijaj in so bile obrobljene s črnimi krogi utrujenosti. Žametna polt njenega lica je pobledelela in postala pegasta. Vsa ta izpremema pa ji ni vzela radosti in sreče, ki jo je čutila v pričakovanju veli-

kega dne. Saj je vedela, da je ženino življenje sestavljeno iz žrtev. Ko pa se je približal njen čas, je vseeno začutila nejasen strah. Težko se opirajoča na moževo roko, je stopala po belem bolniškem hodniku. Duh po jodoformu in lizolu ji je neprijetno dražil čutila. Proseče se je obrnila k možu: »Dubravko, ne zapusti me! Pojdiva raje domov. Tu je tako tuje.«

Mož je siloma potlačil vzdih. »Ne boj se! Saj veš, da te v najhujši uri ne bom zapustil.« Še vedno se je bala. »Če umrem, bi bila rada doma pokopana.« Stisnil je zobe v nemi bolečini. Kadarkoli se mu je približala misel, da bi jo mogel izgubiti, se je je otresal. Ni si mogel predstavljati, da ne bo več slišal njenega mehkega glasu, ne videl njenih oči, prepolnih vdane ljubezni. Zasklelo ga je ob misli, da preži nekje ob strani nesreča in čaka, kdaj ju bo udarila z železno pestjo. (Konec prih.)

Deklica na tuje gre...

M. Š.

KMEČKO DEKLE, ZGANI SE!

Ne prezri, slovensko kmečko dekle, tega klica!

Ali ne vidiš, kmečka mladenka, ki ljubiš svojo domačo grudo, to zemljo slovensko, kaj se odigrava sredi Tvoje vasi? Nekoliko Ti hočem razjasniti pogled v svet okoli Tebe. Zamisli se v svojo vasico in primerjaj, pa povej, ali ni tako?

Življenje valuje preko hiš in domov, življenje z pesmijo in jokom. Vse kot nekda! Nagelj še krasi okna naših kamric, cvetne gredice nas še razveseljujejo, zelene gaje in polja valujoča še ljubimo.

A v naši notranjosti se je izvršila velika izprememba. Med napornim delom na gruntu je, mladenka, Tvoj pogled često zasanjan in otožen. Mrka postajaš z domačimi in v hišo ne prinašaš več sonca ko prej. V mesta, šumeča in velika, polna bajnih udobnosti, hoče Tvoja mladost. Ni v Tebi več tiste zadovoljnosti in veselja, ki je gradila trdne značaje naših mater. In ko ne moreš več premagovati vedno hujšega hrepenenja po mestu, zapustiš domačijo in svojece kar tako tiho, kot si tiho želela in greš — v negotovost. Ni Ti mar svarila dobrohotnih sester ali duhovnikov, smelo nastopiš to pot v veselju, da si se otresla kmečkega življenja.

O, dekle, ali ne vidiš, da jokajo za Tabo domači, naše njive in razori dehteči? Še nagelj na Tvojem oknu vene in se suši. Ti pa v mestu, če morda res najdeš službo, le ne najdeš tega kot si pričakovala. Kru-

to in težko je življenje v mestu, brez dobre roke Te kmalu zapelje! To pričajo toliki tisoči sester naših, katere vsako leto požre mesto in se več ne vrnejo...

Če se pa obdržiš na gladini poštenosti in prideš kdaj domov na »počitnice« si pač predmet občudovanja. Vsa v svili in žametu, s klobučkom in po najnovejši modi načičkana, zbudiš v mnogih tovarišicah zavist in hrepenenje po mestnem življenju. Tako se druga, tretja, četrta odtuji domači zemlji, pozabi, da je kmečka hči. A iz domov izginjata smeh in pesem...

One pa, ki jim ni dano za temi v mesto, pa se tudi doma žele obleči po modi. Od domačih molzejo denar za drago obleko in klobuček, pa gre zato tele iz hleva. Oče se jezi, da gre vse po zlu, mati pa je na svojo hčer zelo ponosna. Vidite, to je rak-rana našim kmetijam. Zopet bi morale nositi preprosto nošo naša dekleta. Domača obleka, posebno vezena v krajevnem motivu, je za kmečko dekle mnogo ljubkejša od mestne mode.

Kmečko dekle, zgani se! Na Tvoje tovarišice, ki žele v mesto, pa imajo doma dovolj jela in dela, vplivaj, naj ne gredo v mesto, odsvetuj! Sama se zavedaj in budi tudi v drugih zavest, da je kmečki stan vendarle najlepši in da najde dekle na kmetiji sonca in veselja več kot drugje. Sama se nosi preprosto, vezena obleka iz domačega platna naj bo Tvoj ponos in pobuda drugim v Tvoji okolici.

Čuvaj nam svetinje: vero in naš jezik, ker v Tvojih rokah je usoda naša!

Primorka:

DOMOTOŽJE V POMLADI

Tam daleč za morjem moj domek stoji,
in misel najraje pri njem se mudi:
saj zame domača vasica je sveta,
v njej preživela najlepša sem leta.

Sedaj vse tam cvete in klije
in misel moja v tiho dalj se vije:
hočem trobentic in zvončkov ĩmeti,
hočem na zvesto srce jih pripeti...

Tu palmovi gaji niso zame,
puščavo, ravnino ne ljubi srce...
Domača zemljica ti hraniš zaklad,
srce si želi le tvojo pomlad.

— — —

Spoštovana gospa Marija! Končno sem se tudi jaz odločila, da Vam malo opišem, kako živi slovensko dekle v tujini.

Ker nas je bilo doma mnogo otrok, (jaz sem štirinajsta izmed dece mojega drage mamice, od katerih nas živi še enajst) smo bili pač primorani, da smo se razkropili po svetu za kruhom, ki ga naša lepa Slovenija ne more dati vsem svojim sinovom in hčeram. Že dve leti hodim po svetu. Eno leto sem bila v Beogradu pri rodbini bolg. min. in potem sem odpotovala z njimi v Berlin. In zdaj sem tu. Mnogo zanimivega sem že videla. Ogledala sem si tudi že par muzejev itd., a rada bi videla še več, toda za dekle, ki je popolnoma samo v tujini, je to malo bolj težko. Sicer se tu v Berlinu družba zelo lahko najde, toda kakšna? ... Zato sem najraje sama, da siravno mi je včasih zelo dolgčas. Najljubše prijateljice so mi knjige. Čitam nemške, bolgarske, kvečjemu mi pride še kakšna srbska v roke, a o slovenski ni niti govora. Zato pa se tem bolj razveselim Vigredi, kadar pride, ker ob njej se vedno tako zelo razvedrim.

Ob tihih jasnih večerih tako rada sedim na vrtu v kakšnem kotičku in misli mi poletijo do vseh mojih dragih v domovino, a posebno pa še v mojo prelepo Savinjsko dolino... Potem pa si še prav tiho zapojem kakšno pesmico, v katero lahko izlijem vsa čustva.

Na Božič zjutraj, ko sem bila pri sv. maši in so zapeli tisto vedno najlepšo: Stille

Nacht..., so mi solze zalile oči in nehote sem zajokala kot otrok. Kako je človeku pri duši v takih prilikah, more razumeti samo tisti, ki je že sam okusil, kaj se pravi biti popolnoma sam pri tujih ljudeh.

Domovina! Tako hrepenim po njej, da sem postala od domotožja in osamljenosti skoro bolna. Zdravnica mi je svetovala, da bo najboljšje zdravilo zame, da se vrnem... Da, to tudi jaz mislim. Po kratkem oddihu pri mami ci bom zopet zdrava in vesela kot vedno. — Toda zaenkrat še ne vem, kam me bo potem zopet usoda zanesla.

Oprostite, draga gospa Marija, ker sem toliko napisala. Toda sedaj mi je kar lažje pri srcu: vsaj v pismu se lahko po slovensko pogovorim in to iskreno in odkritosrčno. Ker iskrenosti in odkritosrčnosti je tako malo v svetu... Prisrčno Vas pozdravlja P. B. Legation de Bulgarie, Berlin — Wilmersdorf.

*

Pozdravljeno dekle onstran meje! — Ko sem prečitala Vaše pismo, se mi je zdelo, da so pravkar odpluli mimo mene zadnji daljni akordi tihe pesmi: Tam za goro zvezda sveti..., tako živo sem se vživela v Vaš položaj, v Vaše tiho domotožje. Da, na našo Zvezdo niste pozabili! Njen soj Vas vabi in budi hrepenje v Vas... O, kako je to lepo dognanje! Močna duša ste, ki je prelet tujih poljan ne more omamiti. Zvest otrok, ki materi vrača ljubezen za ljubezen... Verujte, da je to najlepše in največje, kar more človek storiti za svojo rodno zemljo: ne sramovati se je in biti ji zvest do konca. — Vi hrepenite domov... Vem in razumem. V svojem prvem pismu, ki sem ga pisala Vam vsem dekletom širom tujih zemlja, sem se izpovedala: V meni je bilo hrepenje tako silno, da nisem vzdržala več in sem se vrnila. Nenadoma sredi jesenskega dne... — Kdor ni okusil, ne ve... Jaz pa sem okusila, zato vem, in Vi tudi... Sestra draga, podajva si roki: dokler je hrepenje, je ljubezen in spoštovanje. Preko tega človek ne more iti. Čuva svoje poštenje, svoje vse, da ga ob uri, ki pride, prinese nedotaknjenega svoji dobri mami ci... Ali ni tako?

Zelo, zelo bi me veselilo, če bi mogla tam iz Berlina dobiti še kak pozdravček

od kakega slovenskega dekleta. Kaj pravi-
te, ali bi se kaj dobilo? Ne vem, na po-
zdrave iz tujine sem kakor otrok na bon-
bončke. Vsak človek ima eno napako, pra-
vijo. —

Drugič kar brez skrbi napišite dolgo,
dolgo pismo. Dolgi pisem sem bolj vese-
la kot pa kratkih. Ali Vi ne? Vas prav
prisrčno pozdravlja Vaša Marija.

J. R. Savinčanka. Vaše pride na vrsto.
Če imate kaj pesmic, pošiljite. Bomo vi-
deli. — Pozdrav!

Pavla. »Rožmarin« bomo ob prili priob-
čili. Misli so lepe, samo nekoliko »popi-
liti« bo treba, pa bo šlo. — Bodite po-
zdravljeni!

Romana R. Tudi Vašo »Mileno bomo
uporabili. Počakati je treba nekoliko, ker
se gradiva vedno nabere. Pozdrav!

Angela R. Vaš prispevek priobčimo ob
ob priliki. Pozdravljeni!

Mimi z Juga najlepši pozdrav, takisto
vsem ostalim!

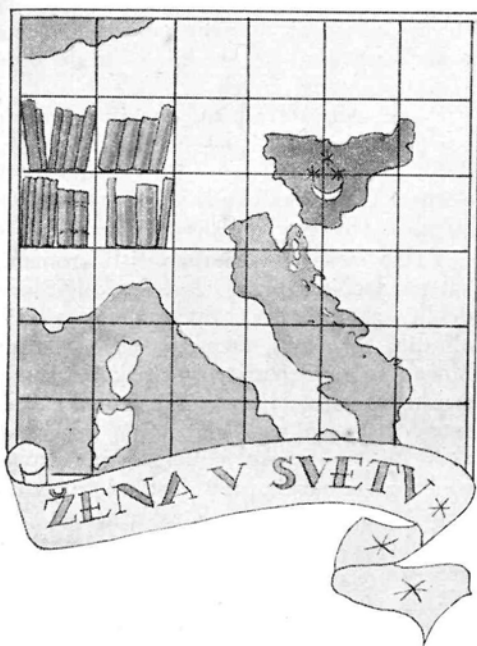
PORAVNAJTE NAROČNINO!

za vse pisarniške moči. To velja tako za
privatno kakor javno službo. Ta naredba
je utemeljena na ta način, da trdi, da je
prav tako, kakor moški mladini, ki služi
domovini z lopato in orožjem poldrugo le-
to, tudi ženske mladine dolžnost, da žrtvuje
narodni skupnosti na področju, ki je njej
primerno, eno leto obvezne službe. Ženska
nemška mladina naj bi se tako tudi se-
znanila s svojim bodočim poklicem kot
gospodinja in mati. Kmečkemu prebival-
stvu bi naj na ta način ne primanjkovalo
potrebnih delovnih moči, zlasti dandanes,
ko mladina s kmetov vsepovsod beži v me-
sta.

Pomanjkanje verskih knjig je zelo ob-
čutno v misijonih v gozdnih kolonijah v
Paragvaju. V misijonskih poročilih čita-
mo, da dve materi v tej koloniji priprav-
ljata že več mesecev na prvo sv. obhajilo
otroke cele kolonije brez vsake knjige, ce-
lo brez katekizma in mašne knjige. — Pa
nam ni treba hoditi to opazovat v tako da-
ljava. Kakor piše »Kraljestvo božje« je
tudi pri naših domačih izseljencih v dia-
spori Južne Srbije veliko pomanjkanje
vsakršnih knjig in tamkajšni duhovniki
prav zelo prosijo, naj bi jim poslali mi, ki
imamo takega časopisja, knjig in vseh pri-
pomočkov na pretek, vendar tudi nekaj iz
tega našega izobilja. Katera izmed Vigred-
nic bi imela kaj primerne, naj pošlje
Vigredi, ki bo poslala naprej na pristojno
mesto.

Skrb za otroka, ki je danes izpostavljen
vsem mogočim nevarnostim, velja kot po-
sebnost svetemu očetu papežu, kakor je
to izrazil skupini italijanskih žen v po-
sebni avdijenci. Bolj kakor kdaj prej mo-

Obvezno delo za nemška dekleta. Ka-
kor beremo v časopisju, je izdal nemški
ministrski predsednik kot voditelj 4 letne-
ga gospodarskega načrta naredbo, ki se ti-
če ženskih delovnih moči v kmečkem go-
spodarstvu in gospodinjstvu. Po tej na-
redbi ne more biti nobena samska žena, ki
še ni 25 let stara, nastavljena v privatni ali
javni službi, bodisi kot delavka, bodisi kot
uradnica, ako ne bo prej vsaj eno leto od-
služila pri poljskem delu na deželi, ali kot
služkinja v gospodinjstvu. Za enkrat za-
hleva tako dolžnostno službeno leto za one
ženske, ki žele biti uslužbene v oblačilni
stroki, v tekstilni industriji, v tobačni in-
dustriji in za vse nameščenske v trgovini in

ramo storiti kar največ moremo, da jih vodimo h Kristusu, nebeškemu prijatelju otrok. Največja odgovornost za vse to pa leži na materah, katerim je Kristus sam dal zgled apostolskega dela med otroki.

KAJ JAPONSKO ŽENSTVO ČITA.

Američanka gospa Mary A. Nourse je do leta 1936 bivala na Japonskem in mnogo povpraševala, kako dekleta in žene žive. Nekaj dejstev iz njenega spisa (*International Geographic Magazine*, Washington, 1938) naj omenim:

Ker bodo l. 1940. v Tokiu svetovne olimpijske igre, se deklice, ki so zaposlene v trgovinah in hotelih, sedaj pridno uče angleščine, da bodo mogle gostom iz Amerike in Evrope streči.

Japonska žena malo časa porabi za kuhinjo. Riba in riž sta glavni jedi. Ribo večkrat jedo kar surovo, riž pa skuhamo, kadar je, ker ga jedo mrzlega.

Kmetka žena opravlja z možem vred vsa težka dela na polju, zlasti pri pridelavi riža, ko mora malodane ves dan sključena stati v vodi in saditi.

Silno veliko japonskih deklet je zaposlenih v raznih tovarnah, zlasti v svilarnah. Pogostokrat vstopi hči v delo zaradi lakote vse ostale družine. Delo se prične ob 7. uri zjutraj ter traja — vmes je 40' počitka za 'lunch' ter še dvakrat po 10' krajšega odmora — do 5 popoldne. Ves čas morajo dekleta stati.

Toda odgovoriti nam je na vprašanje o čitivu. O tem piše katoliški misijonar p. Gemeinder D. J., ki deluje v Tokiu: Pač nikjer na svetu — tako piše ta misijonar — ne čita ženstvo, žene dekleta, toliko kakor na Japonskem, v tej deželi vzhajajočega sonca. Vsako leto pride tu na svetlo do 25.000 novih knjig! Časopisov (revij) izhaja mesečno do 800, izvečine namenjenih zabavi. Precej listov je pisanih za ženstvo. Misijonar p. G. jih imenuje iz vse množice dvanajst najvažnejših, izmed teh so štirje urejevani v protestantskem duhu, a samo eden v katoliškem: »Sestra« (Šimai).

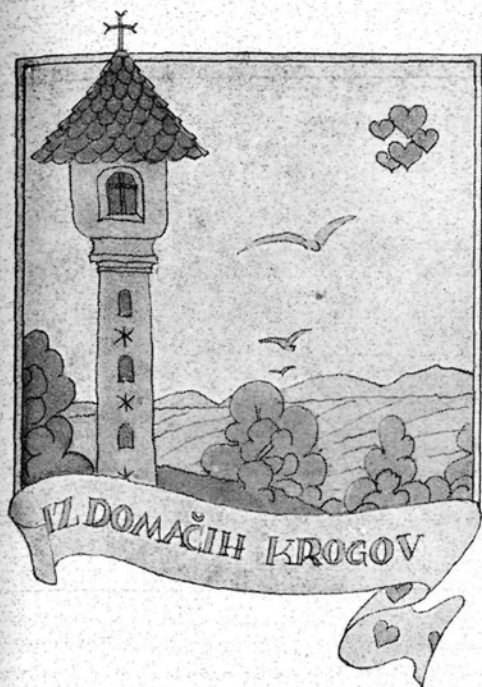
Vobče se japonski ženski listi ne bavijo z verskimi vprašanji. Precej je takih, ki so verstvu popolnoma nasprotni, posebno tisti, ki pišejo o umetnosti in lite-

raturi. Je tudi nekaj naravnost protinravnih ženskih listov, ki se pod krilatico »Zdravje in telesna nega« laskajo ženski nečimernosti in spogledljivosti. — Uredniki (urednice) ženskih listov se ravna po cenénem načelu: Kar se dobro prodaja, to je pravo.« Vprašanj o značajnosti ali resnem načinu življenja se ogibajo. Trdnega stališča v verskih in splošnih življenjskih vprašanjih skoro ne poznajo. Vsa kovrstni nazori se navajajo brez razsodbe, kaj je pravo, kaj ne. G. misijonar vse te liste kratko takole označuje: »Vse križem se vrstijo razna vprašanja, vse površno prikazana, dasi zadevajo najresnejše strani življenja, z rahlim posmehom napram vsem, kar je versko — to je duh, ki vobče govori iz teh listov.«

Poročevalec navaja tudi število naročnic največjih ženskih listov: »Prijatelj gospodinje« (Šufa no Tomo) jih ima 800.000, »Ženski obzornik« (Fudžin koron) 350.000 izvodov. Obsegajo pa do 600 strani letno.

Važno mesto zavzemajo v listih romani, katerih vsebina se največ suče okoli usode deklic, zaposlenih v tovarnah in raznih obratih, ter okoli razmerja obeh spolov. Močno so razširjeni t. zv. »trikotni ljubezenski romani« (ljubezenski zapletki dveh žensk in enega moškega ali pa dveh moških in ene ženske). Versko in нравno so brez vrednosti, prav dostikrat pa vplivajo naravnost porazno za нравnost. Le redkokdaj se v teh romanih stavlja vprašanja rešijo tako, da bi jih s katoliškega stališča mogli odobravati. — Večina čitateljic — piše g. misijonar — plane, ko list izide, najprej na romane. Ti se vlečejo skozi celo leto, uredniki pa jih podajajo tako, da jih pretrgajo, kadar je napetost največja, tako, da se nadaljevanje težko pričakuje. Vselej, kadar izide kaka nova številka, govoré o njej vse žene in dekleta v tovarnah in pisarnah, v šolah in gostilnah, na cestnih železnicah in v čakalnicah, vse ugibljejo, kako se bo povest dalje pletla.

Končno bodi omenjeno, da je l. 1935. pričel izhajati gori omenjeni katoliški list »Sestra«, ki se prav posebno bavi z usodo in vprašanji delavske ženske mladine. Že prav v poslednjem času so katoličani ustanovili še list za matere »Haha to ko«.

DEKLIŠKI KROŽEK POLJANE

Temna doba, ko so bili zaprti naši domovi, doba, ko so naši nasprotniki mislili, da so naše sile strte in vkovane v verige, je za nami. Novo življenje klije po naših društvih. Življenje polno mladostnega navdušenja za vse lepo in dobro.

Tudi v našem krožku je tako. Pridno se udeležujemo sestankov, pri katerih nam preč. g. voditelj predava iz knjige »Svetla pot«. Vneto telovadimo. Na belo nedeljo smo skupno s fantovskim odsekom priredile akademijo, ki je lepo uspela. To nam je dalo novega poguma in sklenili smo, da pripravimo lep mladinski tabor. Skupno hočemo pokazati, da smo še zdrave in klene, da so naša srca zmeraj bolj vneta za vse, kar je lepo in katoliško. Pridno se pripravljamo za nastop in prosimo Boga, da bi blagoslovil naše delo; saj vemo »da prazno je delo brez sreče z nebes.« Naš tabor naj bi bil kot priprava na velike dni v Ljubljani. Takrat se moramo pokazati kot izbrane čete slovenskega naroda.

Kupile smo si že nekaj novih krojev. Začasno nas je še samo pet, toda kmalu upamo, da nas bo vsaj polovico več.

Poročila se je tudi naša zgledna članica in voditeljica mladenk Mici Vehar. Naj bi bila tako zgledna in dobra žena, kot je bila kot dekle!

Sestre! Širom slovenske domovine se pripravljate za naš veliki praznik v Ljubljani. O, naj bi ne bilo takrat zavednega slovenskega dekleta, ki bi z vsem srcem ne pelo na stadionu, tiste večno lepe pesmi: Kristus kralj! Kristus zmaguj ...

Bog živi!

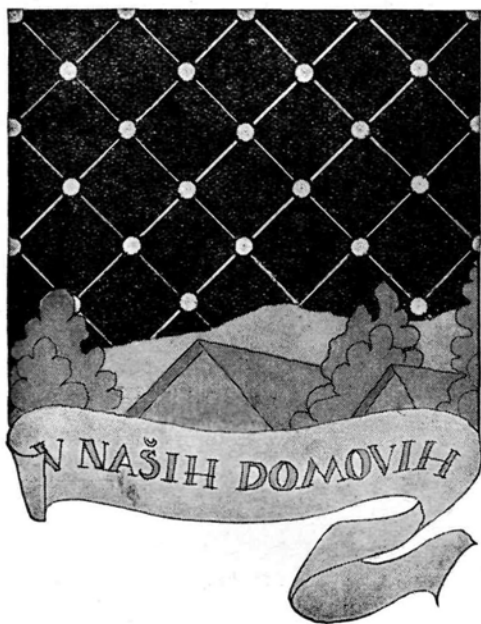
Članice dekl.
krožka

v Poljanah
nad Šk. Loko.

Veliko časa, truda in denarja prihranite upravi, če pravočasno in brez terjatve poravnate naročnino. Izognete se s tem neprijetnosti, da bi Vam bila Vigred ustavljena. To se zgodi pri 7. številki vsem, ki v prvi polovici leta še niso plačali naročnine.

*Gospodinjski tečaj, ki ga je priredila Slovenska krščanska ženska zveza v Borovnici
od 3. oktobra do 19. decembra 1937.*

PRIPRAVE NA LETOVIŠČARJE.

Počitnice se bližajo in marsikatera gospodinja preudarja, ali bi mogla čez polletje sprejeti letoviščarje in si tako vsaj malo pomagati v tej hudi krizi, ki tare

posebno podeželsko prebivalstvo. Predno se za to odločiš, resno preudari in si odkritosrčno odgovori, če bi ti sama šla v tako hišo in v take razmere na počitnice, kot so tvoje. Preudariti moraš, da prihajajo letoviščarji na oddih, da se hočejo sprostiti in otrestiti vseh skrbi in težav, ki jih tarejo dan na dan, da hočejo biti vsaj tisto malo prostega časa, ki jim ga dovoli poklic, svobodni in lagodni, da hočejo izživeti vse tisto, kar čez vse leto zatira poklicno delo. Za čas svojega dopusta hoče biti letoviščar nekaj več kot je v resnici, hoče biti vzvišen nad vso okolico in seveda tudi nad svojim gospodarjem. S to mislijo se moraš sprijazniti, pod tem vidikom moraš presoditi sebe in svojo hišo, potem šele se loti zunanjih priprav.

Če si se odločila za tujski promet, ne misli samo, koliko denarja ti bodo gostje pustili, temveč koliko ga bodo radi pustili in drugo leto še prišli. Lahkomiselno bi se igrala s svojim dobrim imenom in z dobrim imenom naših malih letovišč, če bi mislila, da je vseeno, kaj mislijo gostje, samo da puste denar. Letoviščarji imajo časa na pretek in če doma, zatoplje-

ni v svoje delo, niso gledali na vsako pajčevino in vsak prašek, na počitnicah vidijo vsako napako povečano in jo sporoče tudi svojim prijateljem in znancem. Dobe se sicer tudi taki, ki potem doma vse čez mero hvalijo in zamolče vse napake, ker nočejo pokazati, da so nasledli, a taki so še bolj nevarni in prihodnje leto gotovo ne bodo prišli. Če si se odločila za tujski promet, glej, da boš v čast tvoji hiši in tvoji ožji domovini.

Kakšna naj bo soba? Svetla in snažna, prijetna za bivanje, ne samo na pogled. Stene naj bodo pobarvane v modrih in zelenih odtenkih, kar vpliva pomirjajoče na živce. Samo pobeljene stene vzbujajo vtis ječe ali samostanske celice, kar pa za počitnice gotovo ni primerno. Rdeče in rumene stene pa vplivajo dražče in razburljivo na živce, zato bi jih bilo posebno odsvetovati. Okno ali okna naj bodo dovolj velika in samo na vrhu okrašena z zavesami, da ima sonce prost dostop. Skrbeti moraš, da se da okno zastreti, bodisi pred premočnimi sončnimi žarki, bodisi pred pogledi z ulice ali nasprotnih hiš. Posebno poglavje so rože na oknih. Prijatelja cvetlic ne bodo motile, če so lepe in skrbno gojene, samo ne smejo zastirati razgleda in stati na okenski polici, ker se zlasti zvečer marsikdo rad nasloni na okno in uživa prijeten hlad in lep razgled. Polica za rože naj bo zato zunaj okna, da gosta na ovira.

Silno neprijetno je, če škriplje pod, če se vdaja pod nogami in je trhel in vegast. Najboljši je ladijski pod ali parket, ki se dobro čisti in je vedno gladek.

V vsaki tujski sobi mora biti postelja z nočno omarico, miza s predalom, vsaj trije stoli, omara, umivalnik z vedrom, zrcalo in košarica za suhe odpadke. Ne postavljalj v sobo za gosta vse, kar ti je drugod v napotje. Ne pregrni vseh predmetov s svojimi najlepšimi ročnimi deli. Gost ne bo imel za te vrste pozornosti prav nobenega smisla in se bo jezil nad nepotrebno navlakó, ki se je mora ogibati. Ne obesi kite suhega cvetja na zrcalo, ne razstavljalj zbirke razglednic in družinskih slik v okvirih ali samo zataknjenih v razne papirnate ali lesene oblike. Posebno pri slikah bodi pazljiva! Tukaj se razodeva snažni

čut za lepoto, po slikah bo gost takoj presodil tebe in tvojo hišo.

Oglejmo si nekoliko opravo! Postelja naj bo, če le mogoče kovinasta, ker se lepo snaži, ne škriplje in se lažje shrani, kadar se ne rabi. Bolj priporočljiva je posteljna mreža ko modroc z vzmetmi. Vrhnji modroc naj bo žimnat, le v skrajnem slučaju napolnjen z morsko travo, ker je tako trd, težak, se rad navzame vlage in duha po plesnobi, zlasti, če se potem celo leto ne rabi. Za vzglavje naj bosta dve blazini. Ena mehka pernata in ena žimnata. Pleve so neprimerne, ker so pretrde in dvigajo prah. Da mora biti postelja brez vseh domačih živalic, je pri nas v Sloveniji samo ob sebi umevno. Posteljina in odeja naj bo snažna in preprosta. Pred posteljo položi podnožnik, dovolj trden, da se ne mota nerodno okrog nog in je gost vsak trenutek v nevarnosti, da se prekucne. Nočna omarica naj bo pokrita s stekleno ploščo, ker se na lesu preradi poznajo madeži. Pod steklo pa lahko podložiš barvast papir ali kak lep prtiček, kar napravi vedno prijeten vtis. V nočni omarici mora biti nočna posoda. Nikakor ni odveč, da to posebej poudarjam in zelo začudeno bi gledal gost, če bi je ne bilo. Samo paziti je treba, da je vedno snažna, skrbno pomita in ne smrdi.

Če bi pa zavohala v omarici količkaj duha, jo prezračí izven sobe, umij s hipermanganom in pokadi, če nimaš drugih dišav, z brinjem.

Miza naj ne bo prevelika, ne vegasta, oškrbljena in razpokana, pač taka, da bi bila tudi tebi drugje všeč. Ne pozabi na predal, ki naj se, če le mogoče zaklepa. Stoli naj bodo trdni, udobni. Če ni v sobi divana, naj bo vsaj platnen ležalnik ali vrtni stol, da se gost ob slabem vremenu ne bo prekladal iz enega stola na drugega, se slednjič zatekel k postelji in ti s tem povzročil jezo in nejevoljo, češ, da soba ni nikdar v redu.

Nikakor ne zadostuje za umivalnik samo skleda na stolu in otirača na naslonu. To tudi v skromnih razmerah ni dopustno. Umivalnik je lahko čisto preprost kovinast ali lesen z dovolj veliko umivalno skledo, ki ne sme nikdar kazati kolobarjev od umazane vode, vrčem za vodo, prozorno steklenico s kozarcem in posodico za milo.

Nikdar ne sme manjkati sveža voda v vrču in v steklenici. Pri umivalniku naj stoji snažno vedro, če le mogoče pokrito. Ker gost malo pazi, da ne oškropi sten in poda, naj bo pred umivalnikom kos linoleja, dobro pritrjenega, da ne drči in te spravlja v nevarnost, da padeš, na steni pa primeren ščitnik.

Ko določaš omare, ne misli, da moraš dati najslabšo, ono, ki cvili, ki se ne zapira, ki nima klinov za obleko. Tudi dva, tri obešalnike pusti v njej za boljše obleke. Ne pozabi na predal ali police za perilo.

Ostane še košek za odpadke, ki tudi ne sme nikjer manjkati, da ne bo jeze in nevolje, in zrcalo. Ljudje smo nečimerni in že zaradi tega potrebujemo zrcalo, a ga potrebujemo tudi, ne da bi stregli svoji nečimurnosti.

Ko si sobo tako primerno opremila in trdno sklenila, da boš odstranila vsak prasek sproti, ne pozabi na snažnost v hiši vobče, posebno še na snažnost na stranišču. Naj bo pomito, naj ne bo pajčevin, naj bo zmeraj papir v primerni škatljici, naj ima luč, naj se od zunaj in znotraj dobro zapira in odpira.

Pazi na kokoši, da ne bodo imele povsod domovinske pravice, na psa, da ne bo nikomur v nadlego, na otroke, da bodo snažni in ne vsiljivi.

Če so gostje tudi na hrani, jim nudi krepko domačo hrano z izrecnim pristavkom, da je to pri nas navada. Vendar ne pozabi, da se dajo tudi najbolj navadne jedi primerno zholjšati, ne da bi izgubile značaj domače hrane.

Če si vse resno premislila in se res primerno pripravila, potem le sprejmi goste v svojo hišo, bodi jim dobra in skrbna gospodinja za čas njihovega bivanja, da ponesejo hvalo naše domovine in slovenskega gostoljubja daleč čez naše meje.

KUHINJSKI ZAPISKI:

Jedilnik za binkoši.

Nedelja: Niška juha, zapečeni možgani, nadevan piščanec s solato in kompotom od rabarbare, pišingerjeva torta; zvečer: Prekajen goveji jezik, grah in krompirjev pire.

Ponedeljek: Špargljeva juha, pečeno jag-

nje z rižem, sirov kolač; — zvečer: Krompirjevi pofezi z glavnato solato.

Niška juha. Iz $\frac{1}{2}$ kg telečjih kosti, 10 dkg telečjega mesa, $1\frac{1}{2}$ l vode, $\frac{1}{4}$ zelene, pol čebule in nekaj zrn popra skuhaj prav počasi čisto juho. Ko je meso mehko, ga vzemi iz juhe in zreži na drobne kocke, zeleno pa zreži na prav tanke rezance. Naredi prežganje iz 6 dkg presnega masla, 5 dkg moke, zalij z juho, dodaj kavno žličko paradižnikove mezge in kuhaj pol ure. Zakuhaj zrezano meso in zeleno. V jušniku žvrkljaj 2 žlici sladke smetane z 1 rumenjkom, dolij vrelo juho in potresi z oprazenimi žemljami.

Zapečeni možgani. Operi in očisti cele telečje možgane, jih osoli in popraj ter počasi speci na 3 dkg presnega masla. Na 2 dkg presnega masla prepraži 2 dkg moke, zalij z $\frac{1}{s}$ l mleka v gosto omako, odišavi s soljo, belim poprom in zribanim parmezanom, primešaj 1 jajce in zlij čez pečene možgane, ki si jih položila v namazano porcelanasto skledico. Potresi vse skupaj še enkrat s parmezanom in v dobro segreti pečici rumeno zapeči. Daj takoj na mizo za predjed ali za večerjo k solati.

ŠTEVILKATRI JE SREČNA ŠTEVILKA!

Tudi v Vašem življenju je najbolj važno troje: zdravje, lepota in sreča. Skrbite torej v prvi vrsti za zdravje svojih zob! Negujte jih redno z zobno kremo Sargov KALODONT, ki ima v sebi učinkovit dodatek sulforicinoleat dra. Bräunlicha. S tem odpravite polagoma vendar zanesljivo zobni kamen in preprečite, da se ne naredi drug. Za izpiranje in razkuževanje ustna voda Kalodont.

Špargljeva juha. $\frac{1}{2}$ kg sesekanih telečjih kosti operi v mrzli vodi in jih prištavi v $1\frac{1}{2}$ l vode. Osoli, popraj, dodaj 5 dkg na listke zrezane juhine zelenjave in lupine in trde koščke od $\frac{1}{2}$ kg belušev (špargljev). Glavice in olupljene mehke dele zreži na lešnik velike koščke in jih posebej skuhaj v slani vodi. Iz kuhane juhe poberi kosti in jo z vso zelenjavo pretlači skozi sito. Naredi rumeno prežganje iz 6 dkg presnega masla in 5 dkg moke, odišavi z zelenim peteršiljem in muškatom, zalij s pretlačeno juho, dodaj posebej kuhane koščke belušev in potresi z zlatimi žemljami. (Dve žemlji zreži na

drobne kocke, jih zmešaj z raztepenim jajcem in ocvri na masti ali olju.

Sirov kolač. Iz 12 dkg moke, 6 dkg presnega masla, 3 dkg sladkorja, malo cimeta in žlice mleka zamesi krhko testo in obloži z njim dno tortinega modela ali male pekače. Preluknjaj testo večkrat z vilicami, da ne naredi mehurjev in ga v srednje topli pečici samo napol speci. Medtem vmešaj $\frac{1}{2}$ kg pretlačenega sira, 15 dkg rozin, malo limonove lupinice in $\frac{1}{8}$ l goste kisle smetane. Dodaj 4 dkg stopljenega presnega masla, 4 dkg zmletih orehov in trd sneg 4 beljakov, ki si jih s 3 dkg sladkorja ponovno stepa. Nadevaj predpečeno krhko ploščo in postavi v srednje toplo pečico. Prvih 10 minut naj bo pečica za prst široko odprta, da se kolač lepše dvigne, potem jo zapri in ga peci vsega skupaj 1 uro. Še toplega dobro potresi s sladkorjem in zreži na primerne koščke. Postrežeš lahko s toplim ali mrzlim.

Krompirjevi pofezi. $\frac{1}{2}$ kg prejšnji dan kuhanega krompirja olupi in zribaj ali pretlači; vmešaj 5 dkg presnega masla, ščepec soli, malo belega popra, za spoznanje muškata, počasi dodajaj zriban krompir, 2 celi jajci in nazadnje še šopek seseklanega drobnjaka. Zreži pet starih žemelj na pol prsta debele rezine, pomoči jih nekoliko z mlekom in po dve in dve nadevaj s vmešanim krompirjem. Povaljaj jih v moki, jajcu in drobtinah ter ocvri na masti ali olju. Naloži jih lepo na krožnik in postreži z njimi pri solati ali zelenem sočivju.

Krhko pecivo z ocvirki. Če hočemo štediti, lahko marsikje nadomestimo drago presno maslo s cenenimi ocvirki. Posebno je to umestno pri krhkem pecivu. Scvrte in dobro ožete ocvirke še dvakrat premelji z mesnim strojem in z njimi napol ali popolnoma nadomesti presno maslo. N. pr.: Iz 25 dkg zmletih ocvirkov, 30 dkg moke, 12 dkg sladkorja, poldruga jajca (polovico prihrani, da boš namazala pecivo), nekoliko cimeta, limonove lupinice in 2 žlice kisle smetane ali belega vina hitro naredi testo, ki naj pol ure počiva na hladnem. Na dobro pomokani deski ga potem 3 mm debelo zvaljaj in zreži polmesce in krapce. Namaži vse s stepenim jajcem in obloži polovico krap-

cev s koščki orehov. Ostanke testa zgneti in oblikuj huzarne krapke ali rogljičke. Tudi te pomaži z jajcem in speci v dobro segreti pečici. Polmesce in krapke sestavi po dva in dva skupaj z marmelado, napolni tudi huzarne krapce z marmelado in vse dobro potresi s sladkorjem. Za ne preveč razvjen okus je to pecivo izvrstno in se le malo razlikuje od onega s presnim maslom.

KUHINJSKI POIZSKUSI

so zelo dragi, zato se rajši ravnajte po preizkušanih navodilih. Pri kuhanju kave je važno, da dodaste dobro mero »Pražena Francka« — rajši malo več kakor pa premalo — potem Vam bo kava vedno okusna in tečna.

Ratluk. Še nekaj južnega! Srbi so mojstri v izvrstnih sladicah zlasti v sladkorninah in ne bo škodilo, če gremo malo k njim v šolo. Kuhaj 10 minut $\frac{1}{4}$ kg sladkorja politega s $\frac{1}{4}$ l vode. Med tem gladko razmešaj 4 dkg krompirjeve moke v $\frac{1}{4}$ l vode, zlivaj to počasi med vednim mešanjem v vrele sladkor in mešaj, da se loči od žlice in ponve. Potem odstavi, odišavi z sokom $\frac{1}{4}$ limone in nekaj kapljicami rožne vode, primešaj 5 dkg debelo zrezanih orehov ali mandeljnov in stresi v samo malo z oljem pomaščeno plitvo posodo. Drugi dan zreži na lepe kocke ali rombe, povaljaj v vanilijevem sladkorju in daj v papirnate skledice.

Nugat bonboni. Daj v plitvo ponev 15 dkg sladkorja in ga mešaj, da postane tekoč in svetlo rjav. Zdaj primešaj 10 dkg debelo zrezanih orehov in praži še 5 minut. Potem stresi na z oljem pomazano pekačo in razravnaj s pomaščenim nožem. Takoj nareži na primerne koščke, po katerih boš popolnoma ohlajene razlomila.

VPRAŠANJA IZ ZDRAVSTVA.

Odgovarja dr. M. Justin.

Vigrednica. 1) Skrbijo Vas temno začrtani kolobarji okoli oči navzlic neomažeževani preteklosti; kako jih zdraviti? O kolobarjih okoli oči se je že veliko pisalo. Vemo, da po prekrokani noči ti kolobarji tudi nastanejo. Vendar je vzrok le bolj v telesni konstituciji in pa v dej-

stvu, da je okoli oči, kjer se ti kolobarji radi naselijo, tkivo zelo nežno in so bolj napolnjene kapilarne žile takoj vidne; od tod črna barva. Masaža z vazelinom Vam ne bo škodovala.

2) Odkod rdeči mozoljčki po celem telesu? Če so to samo mozoljčki, brez vnetja, ni to nobena nesreča. Gotovo pa je treba zdravljenja, če so ti mozoljčki vneti in boleči. Tudi prebava ima lahko svoj vpliv nanje.

3) Rast las je včasih težko povzdigniti. Včasih vse zdravniške in nezdravniške maže ne koristijo, in pleša se pokaže. Kljub orehovemu olju. Čistota las, negovanje v tem smislu, da ni lasišče niti presuho niti prevlažno in premastno in pa, hoditi pri vsaki priliki, kjer je mogoče in ugodno, razoglavl, to naj Vam bo glavno navodilo.

Nesrečnica Vigredi. Hrepenenje po zdravju, največji sreči tega življenja, Vam sili pero v roko, da prosite za pojasnila. Stara ste 18 let, vitke visoke postave vedno bledega obraza, na katerem se Vam večkrat naredijo mozolji. Že več let vas tako čudno boli pod trebuhom na desni strani, zlasti pa ob času perijode. Imate tudi belo perilo že od 12. leta dalje. Srce imate bolno, sapa Vam hoče večkrat zastajati in noge vas večkrat zelo bole, v postelji pa čutite včasih srce tako utripati, da se Vam zdi, kakor bi nekdo posteljo tresel. Žalost na Vaše srce slabo deluje. Bojite se jetike. Vendar Vam ljudje nočejo verovati, da ste bolna.

Po Vaše je največja sreča tega življenja: zdravje. Povem Vam, da noben človek ni v tem življenju srečen, kaj še le, da bi bil deležen največje sreče tega življenja. Vse je, kakor se vzame. Katolik ve, da je vse, kar je na tem svetu za človeka ustvarjeno: veselje, žalost, sreča, nesreča, jed, pijača, obleka, narava, hiša, delo itd. Iz vsega tega si resen katolik, ki ve, zakaj je na svetu prav po katekizmu, namreč zato, da bi živel, po Božji volji in se zveličal, vzame tako in toliko kolikor treba. Vse torej: obleka, jed, pijača, zdravje in bolezen naj služi samo za to, da bi živel po božji volji in se zveličal. Tudi Vi malo to premislite, pa boste kmalu videli, da morate vse, tudi Vašo bolezen vzeti s tega vidika, da se v tej Vaši bolezni znajdete in jo izrabite sebi v prid. Ker pa Vam je dana

pamet, je prav, da najprej vprašate, kako bi si zdravje pridobili, da bi zdravi živeli po Božji volji in se zveličali. Če pa ne bi morda dosegli tega vašega hrepenenja, pa naj Vam bolezen služi tudi v to, da Vas pripelje v to spoznanje, zakaj ste na svetu in da vsak v svojem položaju pride do tega, kar nam je vsem potrebno: zveličanje. Res pa je, da je zdravje veliko bogastvo, morda največje za vsakega. Na Vašem bledem obrazu se Vam torej naredijo mozolji. To Vas naj nikar dosti ne moti, v tej dobi je to navadno in nič hudega in nobena ovira gornjemu cilju. Ko boste po smrti v poveljanem telesu vstali, mozoljev ne bo več tam in če bi tudi bili, bi Vas to nič ne motilo. Zakaj Vas sedaj? Torej pustite jih! Bolj važna je stvar radi srca. Srce Vam bo nagajalo vedno, če boste preveč hitro hodili, v hrib, ali čez stopnice letali, dvigali težke predmete, se zjezili ali žalostili. Vaše srce ima, kakor iz popisa sklepam, napako, ki Vam vse to povzroča, da imate težko sapo, da ne vzdržite tega, kar zdrav človek more. To Vaše srce ne prenese žalosti, jeze, trpljenja in hudih, nenadnih sprememb. Še hitro leči ali vstati ne smete. Vse le bolj počasi in — zapomnite si — z dobro voljo. To dobro voljo si skušajte ob vsaki priliki pridobiti in obdržati. In kako si jo lažje obdržite kakor, če se zavedate, da se da s časom dobiti nekako stanje, kjer človek lahko vse to prenaša, in pa, da se zavedate, da tudi s tem srcem, s to srčno napako lahko Bogu služite, da živite po božji volji in se zveličate. Vse naše človeško delo je potemtakem božja služba. Ali ni to imenitno? Čeprav si bolan, pa lahko Bogu služiš. Kaj? Ali Vas ne dvigne ta zavest? Ne samo zdravi, tudi Vi, tudi drugi bolniki lahko to delajo in morda še globlje in temeljiteje zajamejo to službo. Za Vas bo s časom ta misel postala odrešenje.

Kaj naj bi pomagalo za živčni glavobol? Najprej treba vedeti, odkod ta glavobol, kje tiči vzrok, nato šele gremo na zdravljenje. Ne morem kar prevzeti Vašega mnenja, da je »živčni glavobol« v danem slučaju.

S srcem kot je, je gotovo v zvezi Vaša slabokrvnost, Vaše belo perilo in še marsikaka druga stvar. Gotovo tudi kaka nepotrepljivost, nejevolja, strah itd.

Jetike se pa kar nič ne bojte, to Vam lahko rečem. Ljudje Vam radi tega tudi ne verjamejo, da bi imeli kako jetiko, pač pa ne vedo, da imate morda srčno napako; ta pa se pri mladem človeku dá v toliko uravnati, da se živi. Dokler človek živi, pa lahko to dela, kar po svojih zmožnostih in možnostih more. Več pa ni nobeden primoran vršiti kakor toliko, kolikor more. Oglasite se čez par let zopet!

Elica. Tiste misli takoj proč, so brez podlage. Knjige, ki tako pišejo, v ogenj! Delajte, kar Vam je odkazano in nikdar ne lenuharite, pa boste pregnali tiste muhe, sicer boste morali v umobolnico. Zapomnite si!

Zakaj postane vroče ponoči človeku v postelji, vprašate. Če ste preveč odeti, ali če se pase v Vas kaka bolezen: influenza, nahod, prehlad. Prepotite se parkrat pošteno in glejte, da se ne prehladite pri tem.

M. B. iz P. — V rokah Vam začne neka-ko šumeti, prsti postajajo neobčutljivi in okorni in boleči, in to zlasti ponoči.

Pri mladih ljudeh je temu vzrok včasih krč v žilah zlasti na končnih delih, pri starih pa oboljenje žil, takozvano poapnenje žil. Pri prvih se dobe tozadevna zdravila, pri starejših pa zdravila niso sigurna. Toplota, drgnjenje bi bilo morda pri mladih na mestu, pri starih pa tudi z drgnjenjem včasih ni uspeha. Včasih pa naredi sličen pojav nerodna lega v postelji, če obe roki devamo pod glavo in v tem zaspimo, ali če na rokah nerodno ležimo. Pomislite, kaj bi bilo z Vami in, če bo kaj uspeha, pa poročajte.

S čim dojenčka obravnavati, če ima zaprtijo? Pravilno dojenje, pravilna prehrana in za začetek klistir. Ga znate izvršiti? Če ne, naj pride babica. Toda ne pustite

klistirati z milnico. Porabite edino toplo vodo brez dodatkov, kvečjemu kamilčni odcedek.

U. J. K. Pred perijodo imate belo perilo nekaj dni brez bolečin, le slabo razpoloženi ste. Skrbi Vas, če Vam kri ne vodeni ali kaj, in če bi radi tega v slučaju poroke ne dobili otrok.

Iz Vašega popisa sklepam, da imate nepotrebne skrbi radi tega, kar Vas nadleguje. Kar izbijte si jih iz glave, da ne postanete nervozni. Je to, kakor se vidi iz popisa, pri Vas normalen pojav, ki ne potrebuje nobenega zdravljenja, le snago in čiščenja. Kot se mora vsak čistiti, tako se tudi Vi s toplo, čisto vodo, v čisti posodi in s čistimi predmeti.

Trpeča. V skrbeh ste radi svojega otroka, ki bi morda imel od rojstva izmaknjeno kost v kolku, ker tudi Vi veste, da ste imeli nekaj sličnega v mladih letih. Porod tega otroka pa je bil normalen, le malo udrfino zapazite, če sedi. Res je včasih kak otrok rojen v stanju, da je v kolku neka napaka, toda ni to vedno potrebna operacija. Veliko otrok se »izliže« in se to uredi samo, saj ste se tudi Vi. Iz popisa sklepam, da ni tako hudo; vendar bi kedaj kak specialističen pregled bil le na mestu, da ne zamudite. Hiteti pa ni treba, ker je otrok še premajhen; ko bo začel brcati in poskušal hoditi tedaj boste videli, če ga kaj ovira, tedaj se pobrigajte! Če bo pa mirno hodil in lahko, pa kar pustite vse pri miru.

S. P. Canada. Pozno ste dobili perilo, v 19. letu, zato tudi ni bilo vse v redu, Vendar je upati, da bo sedaj v zakonu, kjer se lahko čuvate in držite reda, prišlo vse v pravi tir. Nadalje Vam lahko le toliko rečem, da ni obupavati radi otrok, če sta oba sedaj zdrava.

MODNE NOVOSTI

J. 3016 Mladostna obleka iz črno-belega kariranega blaga.

J.3007

J.3015

J.3049

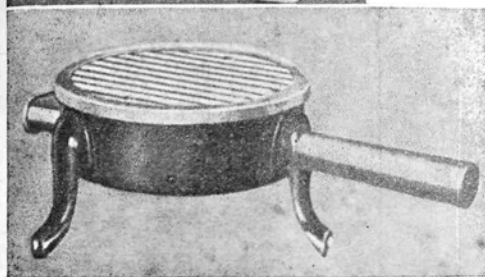
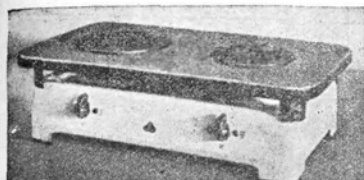
J. 3065 Popoldansko obleko iz sinjega, črnovzorčastega motnega krepa, krase bele in rdeče svilenne proge.

J. 3015 Mladostna bolero-obleka iz črne, belopikaste in bele, črnopikaste svile.

J. 3066/067 Eleganti popoldanski komplet za hladno vreme je iz svetlomodrega volnenega georgeta in modro-belega vzorčastega motnega krepa.

J. 3007 Popoldanska obleka iz potiskane svile.

J. 3049 Mladostna popoldanska obleka iz dvostransko tkanega svilenega marocain-krepa.

Nova tarifa za elektr. kuhanje 90 para za kwh

Vse podrobnosti izveste v pisarni

Mestne elektrarne ljubljske

Proračuni za porabo toka, nasveti za nakup aparatov itd.

popolnoma neobvezno in brezplačno. Po isti ceni je tudi vsa ostala gospodinjska poraba elektrike za likanje, čiščenje, pranje, masažo itd.

Nočna tarifa po 60 para kwh v času med 22h in 6h za vsako količino, pripravno za opremo kopalnic z električnimi bojlerji.

Gospodinjska tarifa za delno kuho in likanje din 1.50 za kwh pri porabi 20 kwh mesečno. Nizke cene električnega toka so Vam v korist in udobje.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

r. z. z n. z. Ljubljana, Miklošičeva c. 6 (v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge najugodnejše.

**Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive,
obrestuje po 4⁰%, proti odpovedi do 5⁰%**

Vsled adaptacije v regulacijsko črto smo prisiljeni naše
trgovske **F. I. Goričar, Ljubljana, sv. Petra c. 29**
prostore

popolnoma izprazniti najkasneje do 30. junija t. l. Da do tega
časa našo zalogo

RAZPRODAMO

nudimo vse manufakturno in konfekcijsko blago ter perilo

20–30 % ceneje.

Poslužite se te ugodne prilike!

**„Chlorodontove oglase
naj čitam ?**

Zakaj pa? Saj nisem več majhen otrok, ki bi mu bilo treba vtepati čiščenje zob. Ali pa mar mislite, da kdaj pozabim očistiti si zjutraj najprej zobe ?“

Aha, smo že skupaj, dragi prijatelj! Če bi čitali naše oglase, bi vedeli, da je zobna nega s Chlorodontom pred spanjem važnejša kot zjutraj. Sicer se začno ponoči ostanki hrane kisati in povzročajo zobno gnitje (karijes). Zato: „zvečer kot zadnje Chlorodont - potem šele v posteljo!“

Domači proizvod

Ako gre za zavarovanje pride v poštev le

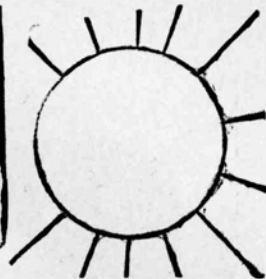
**Vzajemna
zavarovalnica**

LJUBLJANA

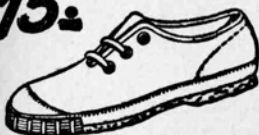
Miklošičeva 19

1. požar, vlom, nezgode, jamstvo, kasko, steklo, zvonovi; 2. doživetje, smrt; rente in dote v vseh možnostih; posmrtninsko zavarovanje »KARITAS«.
Zavarujte sebe in svoje imetje edno pri naši domači slovenski zavarovalnici.

Za solčne dneve!

15.

19.

79.

Za lepe dneve najcenejši in naj-novi, elegantni, lahki in udobni primernejši platneni čevlji za kopalni čevlji iz tkanine z gumotroko z gumastim podplatom, mijskim podplatom, neobhodno Vel. 27-34 Din 19.—, št. 35-42 potrebni za vroči in ostri pesek Din 25.—, moški Din 29.—. Izdelujemo jih v beli, lujemo jih v beli, sivi in drap rdeči in modri barvi.

Elegantni lahki in zračni damski sandali. Izdelani iz močnega belega usnja, kombinirani z modrim usnjem preko rista.

19.

25.

79.

Otroške sandalice iz platna z elastičnim podplatom in špango preko rista. Od št. 27-30 Din 25.—, št. 31-34 Din 29.—

Poleti za štrpaci, delo in sprehod ni boljših čevljev kot so ti. Izdelani so z močnega drap platna, z ojačenim vrhnim delom in okusno okrašeni s rdečim štipom.

Moški sandali, izdelani iz močnega boksa s prvovrstnimi usnjnimi podplati. Okusno zgubani ter dajo nogi vso udobnost in zračnost.

45.

49.

99.

Za dobre otroke je za pomladne dneve tole fleksibel sandala z okrasom in špango preko rista. Od št. 27-30 Din 49.—, št. 31-34 Din 59.—, št. 35-38 Din 69.—.

Zelo okusni čevlji iz lanenega platna, primerni za kopališče, plažo in sprehod na solncu.

Elegantni moški sandali, izdelani iz belega semiša z usnjnim podplatom in usnjeno peto. Zelo lepo pristojajo k belim hlačam.

59.

69.

169.

Lepi otroški čevlji iz laka z okrasnim jezikom preko rista. Štev. 27-30 Din 69.—, št. 31-34 Din 99.—. Enaki iz belega nabuka za isto ceno.

Damski čevlji, izdelani iz grobe drap meliranega platna z okrasom iz rdeče kože preko rista.

Nov model! Elegantnim gospodom k letnim oblekam. Izdelani iz finega belega in rjavega boksa, šivani na rom.

Skrivnost terpentinovega mila

ZLATOROG

obstoji v tem, da vas nikdar ne razočara. Dobrota terpentinovega mila ZLATOROG je bila prvovrstna včeraj, je danes in bo jutri. — Na terpentinovo milo ZLATOROG se morete zanesti, kajti to milo je preizkušeno in se obnese pri vsakem pranju znova.

